

LANDSCHAPSPLAN ZILVERACKERS

LANDSCHAPSPLAN ZILVERACKERS

Vastgesteld door het college van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Veldhoven op 31 mei 2011.

Datum: mei 2011
Door: Afdeling Planrealisatie
Auteur: Wendy van Kemenade

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING.....	7
2	GEBIEDSBESCHRIJVING.....	11
2.1	Aardkundige waarden	
2.2	Landschap Zilverackers	
2.3	Natuurwaarden in Zilverackers	
2.4	Recreatie	
2.5	Groene wetgeving	
3	INRICHTINGSVISIE.....	29
3.1	Zilverackers algemeen	
3.2	Coulissen	
3.3	Bossen	
3.4	Beekdal	
3.5	Dorpsweiden	
4	INRICHTINGSMAAATREGELEN.....	43
4.1	Inpassing WOR	
4.2	Zilverackers algemeen	
4.3	Coulissen	
4.4	Bossen	
4.5	Beekdal	
4.6	Dorpsweiden	

INHOUDSOPGAVE

5	BEHEER.....	63
5.1	Kwaliteitsimpuls bossen	
5.2	Tijdelijk beheer	
5.3	Toekomstig beheer	
6	UITVOERINGSPROGRAMMA.....	69
BIJLAGEN.....		72
1	Programma van eisen	
2	Kansenmatrix participatietraject	
3	Natuurtoets landschapsplan Zilverackers	
4	Matrix uitvoeringsprogramma	
5	Kaart landschapsplan met uitvoeringsprogramma	

1. INLEIDING

De gemeente Veldhoven heeft de ambitie in Zilverackers een bijzonder gebied te realiseren met dorpen in het groen. De basis hiervoor is vastgelegd in het Masterplan voor Veldhoven-West en de structuurvisie Zilverackers. Het bestaande landschap en de bestaande aard van het gebied vormen een belangrijke basis voor het karakter van Zilverackers.

De ontwikkeling van het rood (bebouwing en infrastructuur) en het groen (landschap en natuur) zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Het groen levert een belangrijke bijdrage aan de woonkwaliteit in de dorpen, de dorpse uitstraling en de beleving van het Kempische landschap. Ook vormt het groen de schakel tussen de bestaande wijken van Veldhoven en het buitengebied.

Daarnaast heeft het landschap een belangrijke intrinsieke waarde en waarde voor de natuur. Het streven is om karakteristieke kenmerken van het landschap en de bestaande dorpen zo veel mogelijk te handhaven en op te nemen in het ontwerp van Zilverackers. Denk daarbij aan de houtwallen, de padenstructuur en de bebouwing. Het behoud en het versterken van de natuurwaarden in het hele gebied staan centraal. Daarom vindt niet alleen de noodzakelijke bos- en natuurcompensatie plaats, maar stimuleren we ook de ontwikkeling van nieuwe natuur.

Gebiedsvisie en landschapsplan

Op 15 december 2009 heeft de gemeenteraad de gebiedsvisie voor het landschap van Zilverackers vastgesteld. Deze gebiedsvisie geeft een indicatie van de invulling van het landschap rondom de dorpen. De visie beschrijft de randvoorwaarden die voortkomen uit beleid en wettelijke kaders, en daarnaast het raamwerk en de mogelijke gedetailleerde invulling van het totale landschap van Zilverackers, vanuit de wensen en ambities die gedurende de planvorming naar voren kwamen.

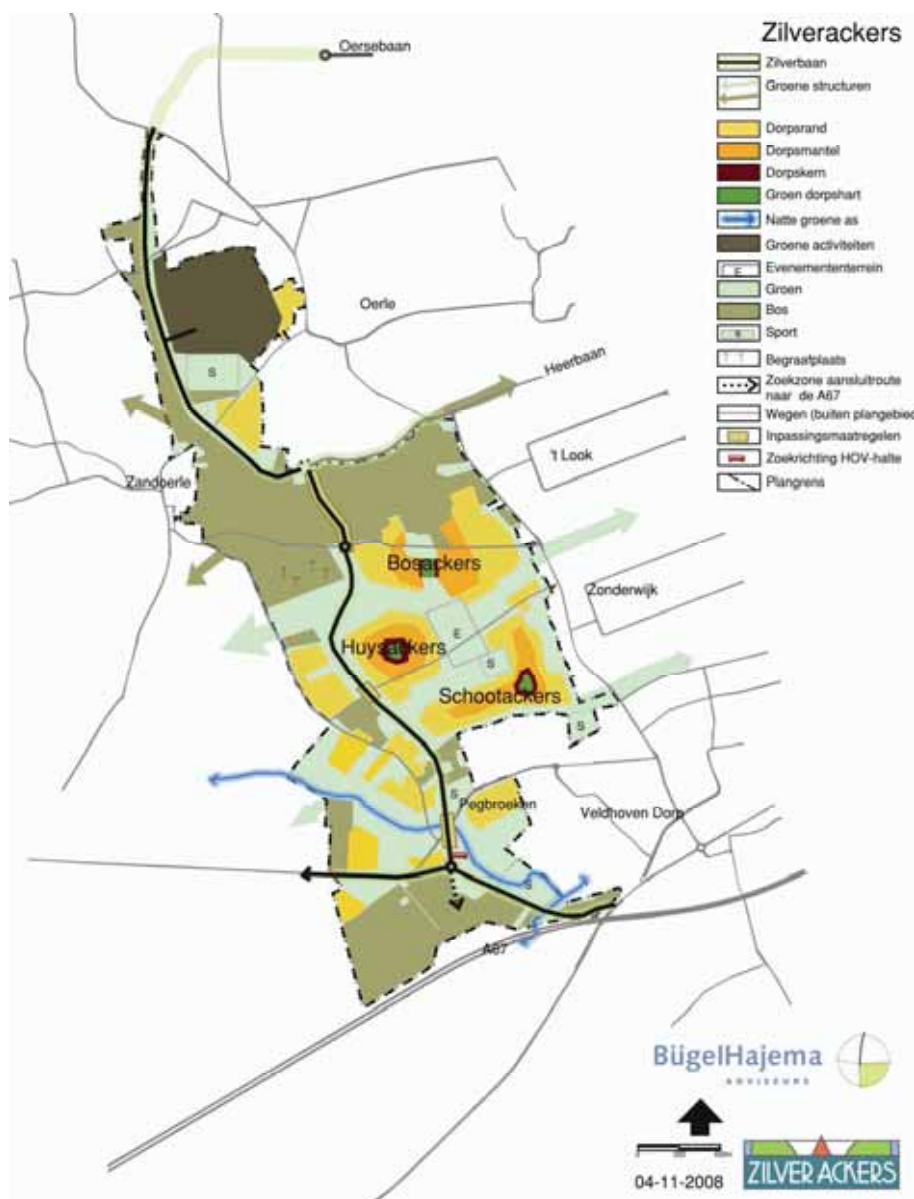
Voordat we de gebiedsvisie uitwerken in gedetailleerde inrichtingsplannen, is er een landschapsplan nodig, inclusief uitvoeringsprogramma. Het landschapsplan Zilverackers is een nadere, specifieke invulling van het groenprogramma uit de gebiedsvisie. Het geeft inzicht in de invulling van het landschap van het totale plangebied Zilverackers. Het uitvoeringsprogramma geeft een overzicht van alle landschapsprojecten waaruit het landschapsplan bestaat.

Relatie projecten Zilverackers

Bij het plan Zilverackers hoort naast de ontwikkeling van dorpse woongebieden ook de aanleg van infrastructuur. Het landschap vormt de sjabloon en is de groene schakel tussen deze verschillende nieuwe invullingen. Het landschapsplan is dus belangrijk voor de relatie tussen de verschillende projecten in Zilverackers. Daarnaast geeft het inzicht in de 'groene' juridische verplichtingen die nodig zijn om de nieuwe functies in Zilverackers qua locatie en inhoud te kunnen realiseren en uitwerken.

Projecten in het kader van de nieuwe woongebieden en ontsluiting van Zilverackers zijn:

- Drie dorpen Zilverackers (Huysackers, Bosackers en Schootackers)
- Oerle-Zuid
- Westelijke Ontsluitingroute (WOR) fase 1
- Zilverbaan (WOR fase 2)
- Hoogackers

Figuur 1.1 Structuurvisie Zilverackers

Uitgangspunten

Het opgestelde programma van eisen in bijlage 1 geeft richting aan de specifieke inhoud van het landschapsplan en de relatie tussen de verschillende onderdelen van Zilverackers. Het geeft een overzicht van een aantal belangrijke uitgangspunten voor het landschapsplan.

Naast de uitgangspunten genoemd in de gebiedsvisie bevat het landschapsplan ook nieuwe, aanvullende informatie, onder andere:

- Resultaten van diverse onderzoeken en inventarisaties, waaronder het onderzoek naar cultuurhistorie, ecologie en aardkundige waarden (inclusief inventarisatie van landschapselementen).
- Informatie uit het 'handboek groene regelingen', zoals resultaten uit diverse onderzoeken met betrekking tot de natuurwaarden in het plangebied.
- 'Groene onderdelen' uit de inmiddels opgestelde bestemmingsplannen.
- Voorwaarden vanuit de ontheffingsaanvragen in het kader van de flora- en faunawet.

Om uiteindelijk te komen tot een 'groene samenwerking' in Zilverackers is interactie met externe partijen van belang. In een tweetal werksessies onderzochten we met externe partijen hoe we samen voor een duurzame inrichting en duurzaam beheer van Zilverackers kunnen zorgen. De hoofdlijnen uit deze bijeenkomsten zijn verwerkt in dit plan. In de bijlagen is het resultaat van de werksessies opgenomen, in de vorm van een kansenmatrix participatietraject (bijlage 2).

Doel

Dit landschapsplan geeft een landschapsontwerp van het hele plangebied Zilverackers met de voorzieningen en functies die daarbinnen een plaats krijgen. In de toelichting van het plan staan ook zaken als (tijdelijk) beheer. Het landschapsplan is te gebruiken als basis bij het opstellen van (groen)inrichtingsplannen. Tevens geeft het landschapsplan informatie over groen, natuur en landschap voor toekomstig op te stellen bestemmingsplannen en ontheffingsaanvragen in het kader van de flora- en faunawet in het plangebied Zilverackers.

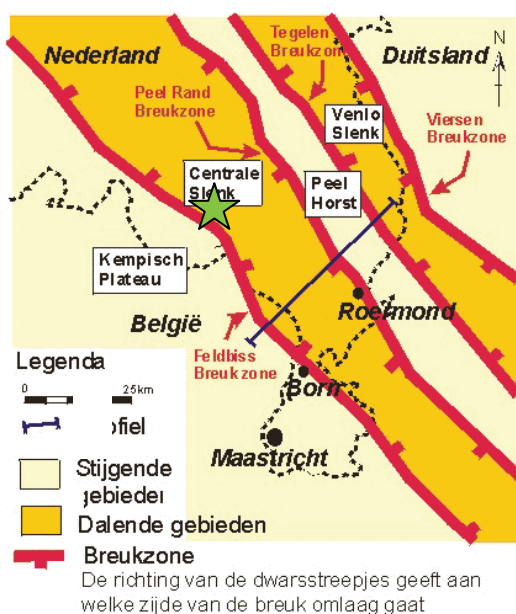
2. GEBIEDSBESCHRIJVING

De groenvisie voor het landschap van Zilverackers bevat al een analyse van de belangrijkste ruimtelijke en landschappelijke kwaliteiten, de cultuurhistorie en natuurwaarden. Deze analyse laat samen met resultaten van de laatste onderzoeken op het gebied van landschap, cultuurhistorie en natuur zien dat Zilverackers een divers en waardevol gebied is.

2.1 Aardkundige waarden

Het plangebied Zilverackers ligt in een aardkundig gevarieerd landschap. In het noorden ligt een dekzandlandschap uit de laatste ijstijd, bedekt met middeleeuwse esdekken. In het zuidelijk deel komt eveneens een dekzandlandschap voor uit de laatste ijstijd, met beekdalinsnijdingen doorontwikkeld in het Holoceen.

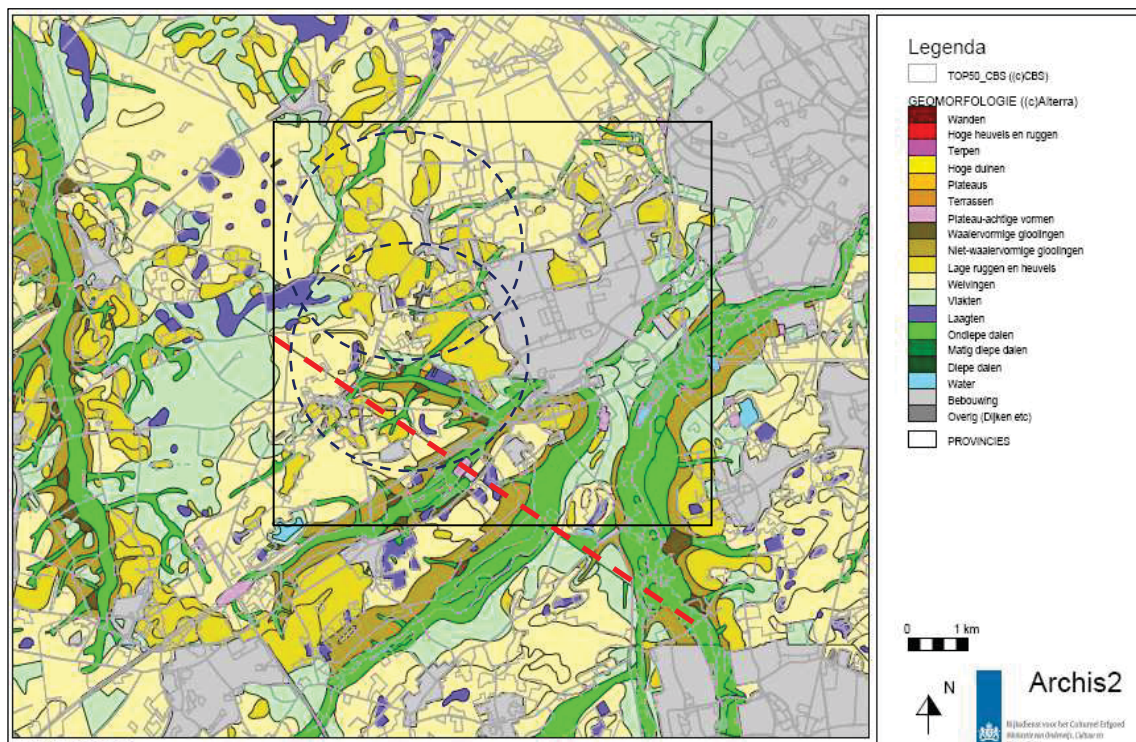
De geomorfologie en hydrologische situatie van Noord-Brabant zijn sterk bepaald door de geschiedenis van breuken in de ondergrond (zie figuur 2.1). De zuidwestelijke punt van Zilverackers (Oeienbosch) ligt tegen de Feldbissbreuk aan.

★ Veldhoven-Zilverackers

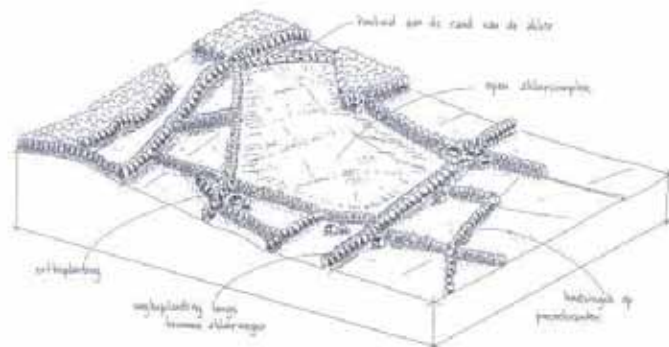
Het dekzandrelief is te herkennen aan een afwisseling van dekzandruggen, dekzandwellingen en dekzandvlakten. Veldhoven ligt op dekzandrelief dat zich langs de beekdalen heeft gevormd: het beekdalbegeleidend dekzandrelief.

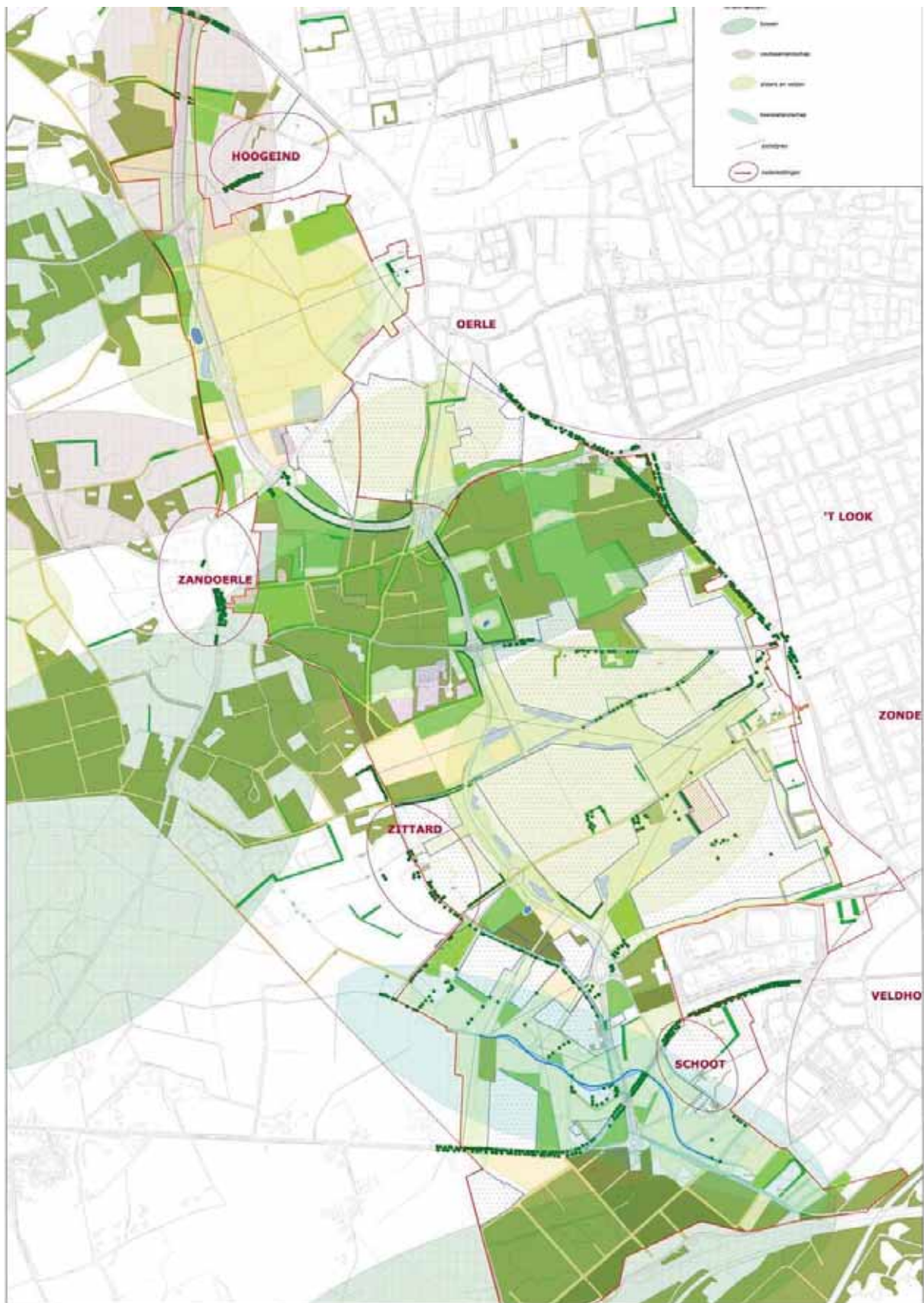
Figuur 2.1 Schetsmatige weergave
Feldbissbreuk met locatie plangebied

Op deze hogere dekzandruggen in het gebied infiltreert het regenwater in de bodem. Via ondergrondse kwelstromen komt het water weer omhoog in de beekdalen. Op de geomorfologische kaart (figuur 2.2) is te zien dat de beekdalen in het gebied van het Kempische plateau loodrecht afwateren op de helling die is ontstaan door de horst- en slenkbeweging.

Op de dekzandruggen vormde zich sinds de Middeleeuwen een esdek, dat bestaat uit enkeerdlagen. Deze enkeerdlagen zijn ontstaan door het systeem van potstalbemesting, waardoor esdekken en bolle akkers ontstonden. De bodems in de wijde omgeving van Zilverackers behoren tot de zogenaamde hoge zwarte enkeerdgronden. Enkeerdgronden zijn zanden met een donkere, humeuze, bruine bovenlaag die dikker is dan 50 cm.

Figuur 2.3 Kaart landschapstypen in Zilverackers

2.2 Landschap Zilverackers

Door de aardkundige en hydrologische processen en de invloed van de mens door de eeuwen heen ontstond een afwisselend gebied met diverse landschappen. De bebouwing binnen het plangebied ontstond veelal langs de doorgaande wegen. Aanvankelijk waren dit zandwegen.

Er zijn globaal vier verschillende landschapstypen te onderscheiden. Deze landschapstypen zijn leidend in de beschrijving van het gebied en vormen een aanvulling op de basisuitgangspunten van de gebiedsvisie voor het landschap van Zilverackers.

Coulissen

Rondom de oude nederzettingen Hoogeind, Oerle en Zandoerle ligt een halfopen landschap dat bestaat uit akkers en weilanden, afgewisseld met bosjes en houtwallen: het coulisselandschap. In dit gebied zijn met name de houtwallen kenmerkende landschapselementen met een belangrijke natuur- en cultuurhistorische waarde. Daarnaast zijn nog enkele bolle akkers waarneembaar.

Wie zich door een coulisselandschap verplaatst, ziet achter de bosjes en houtwallen steeds landschapselementen verdwijnen en even later weer verschijnen

Het landschap biedt een afwisselend beeld met vergezichten op de bos- en dorpsranden.

Het huidige agrarisch grondgebruik in het plangebied bestaat vooral uit weilandjes en akkers met onder andere maïs, graan en asperges. Ook zijn er enkele boomkwekerijen aanwezig. In de dorpsranden liggen onder andere paardenweitjes, kleine boomgaarden en moestuinen.

Verder zijn de vele (onverharde) kleine wegen en akkerwegen kenmerkend voor dit cultuurlandschap in Zilverackers. Het aantal akkerwegen verminderde de laatste 50 jaar sterk door verharderen of omploegen. De meeste onverharde wegen hebben nu een recreatieve functie.

Bossen

De boscomplexen hebben een hoge landschapsbeleving. Wel zit er verschil tussen het wat meer grootschalige Oeienbosch en de kleinschaligere Oerlesche en Zandoerlesche bossen.

De Oerlesche en Zandoerlesche bossen liggen tussen de Zandoerleseweg, de Antwerpsebaan en het Sondervick. In 1900 lagen hier akkers en weilanden, met houtwallen als omheining. Daarnaast gebruikten de boeren kleine bosjes voor hout voor omheiningen en gereedschap en gebruik als brandhout (geriefhout). Veel van deze kleine, open percelen zijn later bebost. Dit bosgebied heeft een kleinschalig karakter door de aanwezigheid van de oude houtwallen, open plekken en een rafelige rand. Deze bossen zijn ouder dan het Oeienbosch en hebben een grote biodiversiteit. Bijzonder aan deze bossen zijn de doorkijkjes naar de omliggende akkers en dorpsranden.

In het zuidelijk deel van het gebied Zilverackers ligt het bosgebied Oeienbosch. Gedeelten van dit bos waren vroeger heide. De heide werd gebruikt voor de schaapskudde en het steken van plaggen. Hier ontstond het bos doordat mensen de vroegere heidevelden aanplantten met een gemengd naald- en loofbos. Vandaar dat dit bos een grootschaligere uitstraling heeft. Tegenwoordig heeft het bos meer een recreatieve invulling.

Beekdal

De beken vormen een ander belangrijk kenmerk van het Kempische landschap. Deze belangrijke lijnelementen in het cultuurlandschap liepen in het verleden grotendeels als brede groene linten (beek en weilanden) door heidevelden en akkercomplexen, de glooiingen in het landschap volgende.

De aanwezigheid van water was vroeger een belangrijk element bij de keuze om ergens te gaan wonen. Het is dan ook niet verwonderlijk dat de oudste bebouwing binnen het plangebied ligt in het buurtschap Schoot en het gehucht Zittard (lintbebouwing), in het beekdal van de Poelenloop of Rijt.

De beek zelf is nauwelijks te zien, maar het beekdal is duidelijk aanwezig in het landschap. Vanaf de Knegselweg en de straat Zittard duikt het maaiveld enkele meters naar beneden en is het hoogteverschil goed te ervaren.

Delen van de Poelenloop of Rijt lijken meer op een rechtgetrokken sloot (tussen de Koppelenweg en Knegselweg).

Op andere plaatsen heeft de Poelenloop of Rijt meer het karakter van een beek.

Dorpsweiden

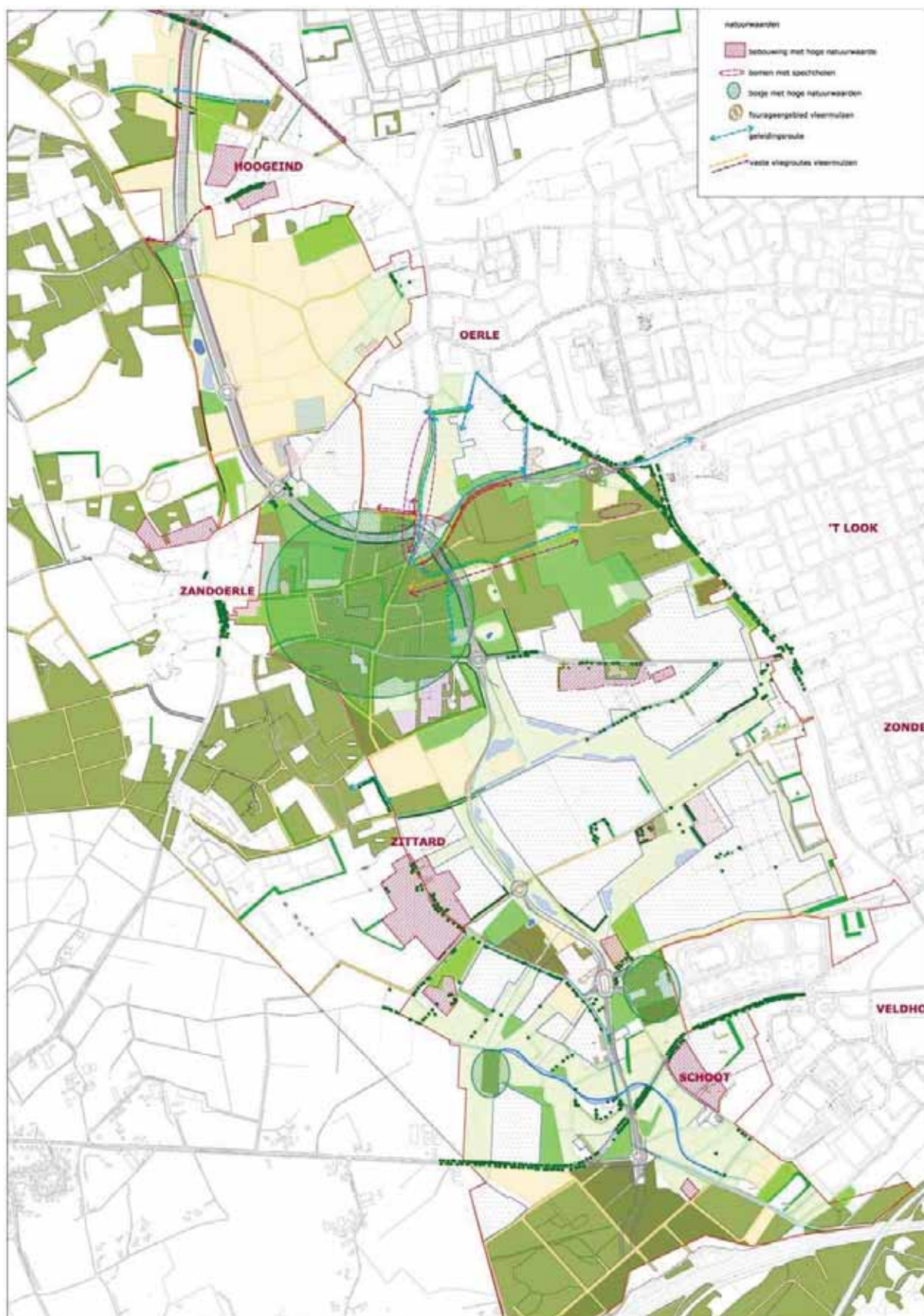
Het gebied tussen de Eindhovense baan en de Kempen Campus is een vrij grootschalig, open akkerlandschap. Hier komen de drie dorpen in het plan Zilverackers.

De open delen in het landschap bestaan voornamelijk uit akkercomplexen. Vroeger verbouwden agrariërs op de akkers vaak meerdere gewassen, zoals gerst, rogge en voederbieten. Tegenwoordig is dit meestal maïs. Hierdoor verandert het open landschap tijdens het maïsgroeiseizoen naar een meer besloten landschap. En na de oogst van de maïs is er weer een open landschap.

Traditioneel zit de waarde van de akkercomplexen in de openheid en de lichte welvingen van het landschap, de aardkundige waarde van de dekzandwelvingen versterkt deze waarde.

Ook het gebied waar Oerle-Zuid komt, behoort tot de dorpsweiden. Dit gebied ligt tussen de dorpsrand van Oerle en de Oerlesche bossen in. De grond was tot recent in gebruik als weiland en akkerland. Vanuit deze bossen is er een mooi vergezicht op de kerk van Oerle.

Figuur 2.4 Kaart natuurwaarden Zilverackers

2.3 Natuurwaarden in Zilverackers

In de afgelopen jaren zijn er diverse onderzoeken gedaan naar de natuurwaarden in en rondom het plangebied Zilverackers. Daaruit blijkt dat er een rijke flora en fauna in het gebied aanwezig is, waaronder beschermde soorten.

Figuur 2.4 geeft een overzicht van de belangrijkste natuurwaarden in Zilverackers. In deze figuur is te zien dat er in Zilverackers een aantal locaties met hoge natuurwaarden is, bijvoorbeeld de Zandoerlesche bossen.

Coulissen

Het afwisselende, kleinschalige coulisselandschap met weilanden, akkers en dorpsranden is een ideale omgeving voor veel vogels. In de omgeving Oerle en Zandoerle leeft een groot aantal broedvogels waarvoor jaarronde nestbescherming en bescherming van foerageergebied geldt, bijvoorbeeld de steenuil.

Bossen

De bossen hebben samen met het omringende, afwisselende landschap een grote aantrekkingskracht op veel broedvogels. Het gaat vooral om roofvogels: verschillende uilensoorten en de buizerd, havik en sperwer. Ook zijn de zwarte en groene specht waargenomen en sporen van de aanwezigheid van deze vogels zoals (dode) bomen met spechtenholen.

In de bosgebieden komen diverse grondgebonden zoogdieren voor, waaronder de eekhoorn.

Het landschap van Zilverackers is een zeer geschikt leefgebied voor diverse soorten vleermuizen. Oude bomenlanen, houtsingels en randen van bosgebieden vormen belangrijke geleidingsroutes voor deze dieren. Ze verplaatsen zich langs de routes en foerageren (zoeken naar voedsel) op de open weilanden en akkers.

In het plangebied zijn vaste rust- en verblijfplaatsen aanwezig en daarnaast ook voldoende kwalitatieve foerageergebieden. En enkele migreerroutes, van en naar verblijfplaatsen binnen, maar ook buiten het gebied.

Dorpsweiden

Ook rommelige erven bij de woningen en bedrijven aan onder andere de Eindhovensebaan, Zittard en Hoogeind hebben een hoge natuurwaarde. Hier is voor veel dieren genoeg beschutting en eten te vinden.

Een groot aantal vogelsoorten, waaronder de torenvalk en boerenzwaluw, gebruikt de bestaande bos- en dorpsranden als voortplantings- en foerageergebied.

Naast de beschermde faunasoorten komen er ook veel algemene soorten in het gebied voor, waaronder de egel. Deze diersoort scharrelt zijn voedsel vaak bij elkaar in de dorpsranden. Helaas sterven veel egels door het autoverkeer. Om dit te voorkomen, is het de bedoeling dat de mensen die zich bezighouden met de inrichting van de hoofdwegen zoals de Zilverbaan hier nadrukkelijk aandacht aan besteden.

Beekdal

Het vochtige beekdalbosje bij de Poelenloop of Rijt heeft een hoge natuurwaarde.

Ook de bebouwing en erven bij de agrarische bedrijven in Zittard en Schoot hebben een hoge natuurwaarde. Hier is voor veel dieren genoeg beschutting en eten te vinden.

In het beekdal komen naast enkele roofvogels, zoals de buizerd en torenvalk, ook veel hazen voor. Ook reeën zoeken naar voedsel in het dal en zoeken overdag de beschutting van het Oeienbosch weer op.

Bijzondere soorten buiten het plangebied

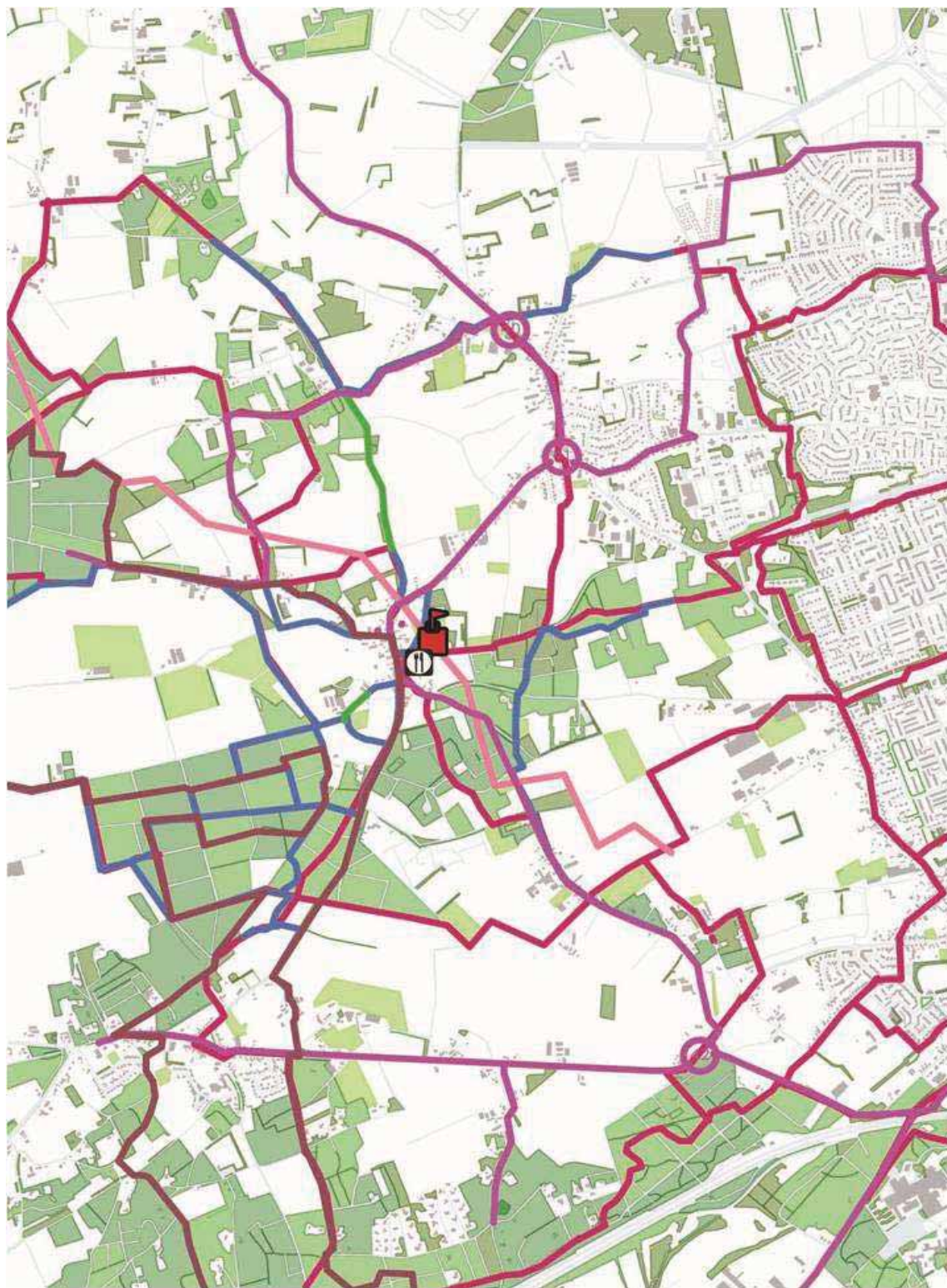
In de bossen en wegbermen in en net buiten het plangebied komen enkele lokaal beschermde plantensoorten voor, zoals de eikvaren en het grasklokje.

Reptielen en amfibieën komen binnen het plangebied slechts beperkt voor. Dit is mede het gevolg van de minimale aanwezigheid van open water. Er zijn wel wat algemene soorten waargenomen, zoals de bruine kikker, de gewone pad en het tiendoornig stekelbaarsje. Buiten het plangebied (in Toterfout) zijn wel waarnemingen van beschermde soorten, waaronder de knoflookpad.

In het verleden kwam de hazelworm in het gebied voor. Deze soort is echter in de recente onderzoeken niet aangetroffen.

2.4 Recreatie

Het fraaie, afwisselende landschap biedt natuurlijk veel mogelijkheden voor recreatie, met name extensieve recreatie zoals fietsen en wandelen. Het gebied heeft dan ook een uitgebreid wandel- en fietsrouten netwerk dat aansluit op routes in de Kempen.

Figuur 2.5 Kaart van bestaand netwerk recreatieve routes

Coulissen

Net buiten het plangebied van Zilverackers loopt de beek de Bruggerijt. Deze beek krijgt een opknapbeurt in het kader van het ruilverkavelingproject Wintelre-Oerle. Naast de aanpassing van de beek en de aanleg van landschapselementen komen er ook betere wandelmogelijkheden rondom de Bruggerijt. Door het verbeteren van de verbindingen met dit gebied, vergroten we ook de recreatieve mogelijkheden binnen Zilverackers.

In en net buiten het plangebied produceren en verkopen diverse ondernemers ambachtelijke producten, bijvoorbeeld Het Geiteboerke en de Oerse Molenbakker. Hier kunnen bezoekers ook terecht om uit te rusten en wat te drinken.

Bossen

De Oerlesche bossen liggen in het noordoosten van het plangebied. Door deze bossen loopt een netwerk van oude zandpaden, die vroeger de nederzettingen met elkaar verbonden en momenteel vooral dienen als wandelroutes.

De gemeentelijke kinderboerderij de Hazewinkel ligt aansluitend aan de bossen, net buiten het plangebied Zilverackers. Deze plek is niet alleen zeer in trek bij de lokale bevolking, maar trekt ook recreanten vanuit de hele Kempen. De aantrekkingskracht van de Hazewinkel komt voornamelijk door de kleinschalige opzet en de combinatie van een kinderboerderij met een ruim opgezette speeltuin, die ligt in een ruime bosrijke omgeving met veel wandelmogelijkheden. Daarnaast is het een laagdrempelige attractie met een zeer openbaar toegankelijk karakter.

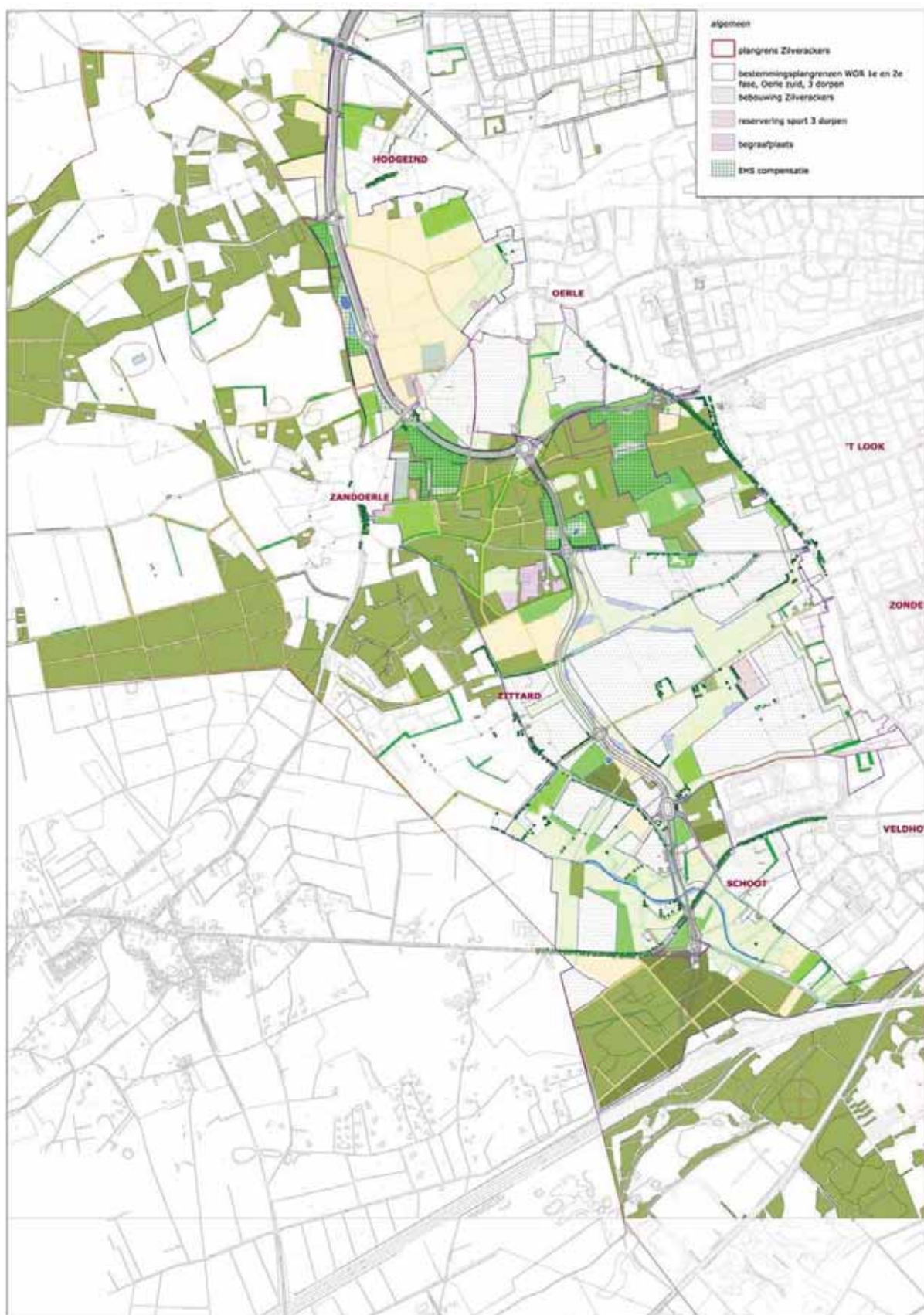
De scheidingslijn tussen de bossen en de Hazewinkel is de weg Sondervick, die een grote barrière vormt. Dit punt is echter ook een belangrijke groene en recreatieve schakel tussen de bestaande bebouwde kom van Veldhoven, de bossen en Zilverackers: een groen, recreatief knooppunt.

Beekdal

Aan de rand van het gebied liggen Camping Molenvelden en een kleinere camping in Zittard.

In het gebied zijn geen horec afaciliteiten aanwezig. In de dorpen en wijken rondom het gebied, zoals Oerle, Zandoerle en Veldhoven-dorp zijn wel voldoende mogelijkheden om iets te drinken en/of eten.

In een recreatieonderzoek bekijken we de mogelijkheden voor recreatie in Zilverackers.

Figuur 2.6 Kaart plangebied, bestemmingsplangrenzen en EHS-compensatie

2.5 Groene wetgeving

De ontwikkeling van Zilverackers is alleen mogelijk als we voldoende rekening houden met de aanwezige landschappelijke en natuurwaarden in het gebied. De taakstelling voor compensatie en behoud van ecologische functionaliteit bestrijkt een groot gebied. Daarom is het noodzakelijk inzicht te hebben in de algemene regelgeving ten aanzien van de bescherming. Deze vindt zijn grondslag in:

- de Wet ruimtelijke ordening;
- Flora- en faunawet;
- Natuurbeschermingswet;
- overige beleids- en regelgeving op rijks- en Europees en provinciaal niveau (o.a. structuurschema groene ruimte, Habitat- en vogelrichtlijn, Boswet, Wet Milieubeheer).

Voor de planvorming van Zilverackers zijn globaal drie onderdelen van belang: EHS-compensatie, kwaliteitsverbetering van het landschap en de Flora- en faunawet.

EHS-compensatie

De regeling van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) biedt planologische bescherming van natuur- en landschapswaarden. Volgens deze regeling is het nodig om de bescherming en eventuele compensatie uit te werken in een bestemmingsplan. Op een aantal locaties in plangebied Zilverackers veroorzaakt de aanleg van bebouwing en infrastructuur aantasting van natuur- en landschapswaarden. Hiervoor is bos- en natuurcompensatie opgenomen in de betreffende bestemmingsplannen Verlengde Oersebaan, 1^e fase WOR, Oerle-Zuid en Zilverbaan, 2^e fase WOR.

De kaart van het plangebied (figuur 2.6) geeft een overzicht van de locaties waar EHS-compensatie plaatsvindt in Zilverackers. Dit betreft zowel aanleg van bos als van natuur. Hoofdstuk 4 gaat verder in op de uitwerking van de compensatie.

Kwaliteitsverbetering van het landschap (voorheen Rood voor groen regeling)

De Verordening ruimte 2011 van de provincie Noord-Brabant geeft aan dat bij stedelijke uitbreidingen waarbij het onvermijdelijk is delen van het buitengebied te gebruiken, er een verbetering van de ruimtelijke kwaliteit elders in het buitengebied moet plaatsvinden. In ruil voor de aantasting van het buitengebied eist de provincie een investering in de kwaliteit elders, door bijvoorbeeld landschapontwikkeling en groenaanleg. De kwaliteitsverbetering van het buitengebied staat los van het compenseren van een eventuele aantasting van de EHS en vormt daarmee een extra taak bovenop de natuurcompensatie.

Het is de bedoeling dat in de toelichtingen van de betreffende bestemmingsplannen een beschrijving komt van de kwaliteitsverbetering van het landschap en de bijbehorende financiële verankering. In de bestemmingsplannen Zilverbaan en drie dorpen (globaal bestemmingsplan) staat al een bedrag genoemd per m2 verstedelijking.

Dit bedrag is beschikbaar voor een aantal projecten:

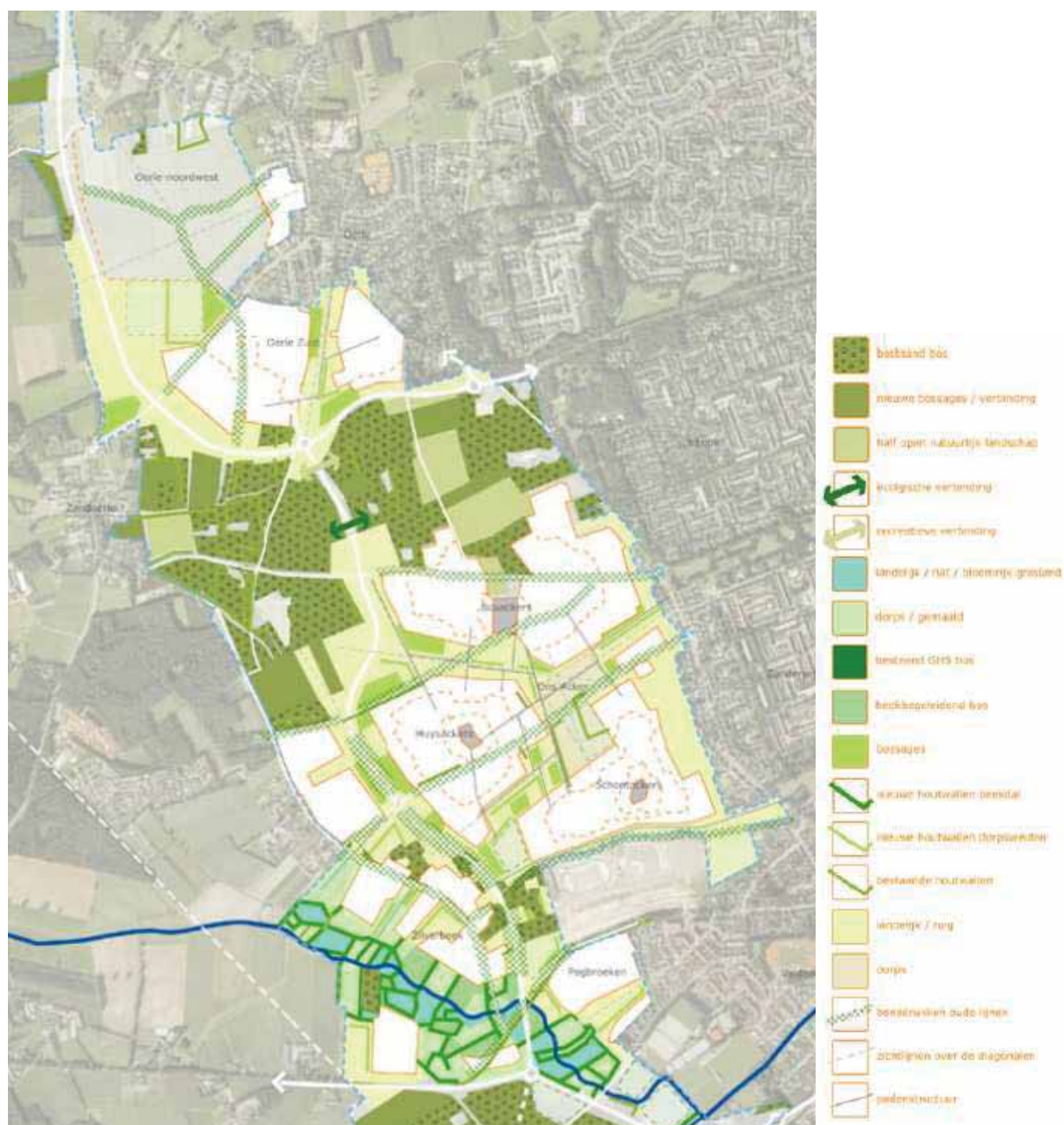
- aankoop en inrichting van het beekdallandschap;
- kwaliteitsimpuls bossen (renovatie houtwallen, omvorming, etc.);
- de inrichting van het groen/landschap met dorpsweiden.

Voor de overige bestemmingsplannen moet nog een verdere uitwerking van de investering in het buitengebied plaatsvinden. Onder andere in de uitwerkingsplannen van de drie dorpen van Zilverackers. De inrichting van het landschap in dit landschapsplan vormt de basis voor de uitwerking van de kwaliteitsverbetering in de projecten. Het uitvoeringsprogramma vormt de basis voor de financiële verankering (zie hoofdstuk 6 Uitvoeringsprogramma).

Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet beschermt soorten en geldt altijd en overal. Artikel 2 van deze wet schrijft een algemene zorgplicht voor, die iedereen verplicht voldoende zorg in acht te nemen voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving. Het is de bedoeling dat eerst een via een gedegen onderzoek een inventarisatie van de aanwezige beschermde soorten en leefgebieden plaatsvindt. Deze mag niet ouder zijn dan vijf jaar. Vervolgens is er een plan nodig dat waarborgt dat niemand afbreuk doet aan de instandhouding van de aanwezige soorten.

In het plangebied zijn diverse flora- en faunaonderzoeken uitgevoerd. De resultaten geven aan dat een aantal beschermde soorten is aangetroffen. Om de natuurwaarden te beschermen en mitigeren (verzachten) nemen we diverse inrichtingsmaatregelen. Paragraaf 3.3 gaat hier nader op in.

Figuur 2.7 Plankaart groenvisie voor het landschap van Zilverackers

3. INRICHTINGSVISIE

3.1 Zilverackers algemeen

Met de ontwikkeling van Zilverackers wil de gemeente Veldhoven een hoogwaardig, duurzaam woon- en leefklimaat realiseren. Versterking van de bestaande landschappelijke Kempische kwaliteiten is een van de kernpunten in de groenvisie voor het landschap van Zilverackers.

Landschap, natuur en water

Behoud van het karakter van de verschillende landschapstypen is een belangrijk uitgangspunt. De coulissen, de bossen, het beekdal en de dorpsweiden zijn de landschapstypen die de basis vormen voor de inrichting.

Streven is om naast een versterking van het landschap ook de geschiedenis van dit landschap nog meer tot leven te brengen. Door onder andere het oude landschap zichtbaar te maken en soorten aan te planten die vroeger in het landschap voorkwamen.

Vanwege de aanleg van bebouwing en infrastructuur verdwijnt een deel van de aanwezige landschapselementen. De landschapselementen maken deel uit van het cultuurlandschap en geven identiteit aan de nieuwe ontwikkelingen. Daarnaast zijn ze vaak erg waardevol voor de aanwezige flora en fauna in het gebied. Daarom willen we ze zo veel mogelijk behouden en herstellen.

Ook vindt er op een aantal plaatsen aantasting van het leefgebied van de aanwezige flora en fauna plaats. We treffen diverse maatregelen voor het behoud en de versterking van de huidige natuurwaarden. Bovendien stimuleren we de natuurlijke potenties in het gebied, waardoor nieuwe natuur ontstaat. Denk daarbij aan de aanleg van groene, ecologische verbindingen, stepping stones, de inrichting van kleinschalig landschap en het ecologisch opwaarderen van het beekdal.

Naast de inrichting van het groen is ook water een belangrijk thema. Hierbij staat beleven centraal. Door de aanleg van door wadi's, greppels en bruggen kunnen we het water meer zichtbaar maken. Het is de bedoeling dat de afvoer van water in en rondom de dorpen en wegen zo veel mogelijk door natuurlijke afwatering plaatsvindt, die aansluit bij natuurlijke waterstromen in het gebied. Water is ook een belangrijk element bij de ontwikkeling van nieuwe natuur en het vergroten van de biodiversiteit in Zilverackers, denk daarbij aan de aanleg van poelen en vernatten van het beekdal.

De volgende andere thema's spelen een rol in het landschap van Zilverackers:

- duurzaamheid: belevingskwaliteit en bijdrage aan luchtkwaliteit;
- zichtlijnen;
- beplantingsstructuur: duurzame beplantingsstructuren, gebiedseigen beplanting en aandacht voor de overgang dorp-landschap;
- beheer.

Recreatie

Vanuit de duurzaamheidsgedachte stimuleren we wandelen en fietsen in Zilverackers. Het afwisselende landschap met het huidige netwerk aan recreatieve routes en historische (zand)paden biedt hiertoe voldoende mogelijkheden.

De volgende punten zijn belangrijk bij de aanleg van nieuwe recreatieroutes en -voorzieningen:

- het maken van goede verbindingen tussen bestaand Veldhoven, Zilverackers en het buitengebied;
- naast aanleg nieuwe routes en paden aansluiten op bestaande wandel- en fietsroutes;
- voorkomen van barrières door aanleg van nieuwe infrastructuur;
- faciliteiten voor wandelaars en fietsers (stallingen, rustpost, informatie, educatie);
- aandacht voor de toegankelijkheid voor ouderen en gehandicapten;
- gebruikmaken van duurzame materialen.

Omdat de recreatieve druk op het gebied toeneemt, is het belangrijk de recreatie te zoneren. Kwetsbare gebieden (met name vanuit de natuur) blijven beschermd door ze minder toegankelijk te maken en andere, minder kwetsbare gebieden richten we juist beter in voor recreatie.

Om het landschap van Zilverackers duurzaam in stand te houden is het naast een duurzame inrichting en duurzaam beheer ook belangrijk dat bewoners en gebruikers bewust met het bijzondere gebied omgaan. Het is de bedoeling dat ze trots en zuinig zijn op het landschap van Zilverackers. Bewustwording kunnen we stimuleren met informatie en educatie over de hoge landschappelijke, natuur-, archeologische en cultuurhistorische waarden. Via bijvoorbeeld informatiepanelen langs de routes en op bijzondere plekken.

Een van de speerpunten uit het groenbeleidsplan (2006) is 'Spelen in de natuur'. Dit is niet alleen goed voor de fysieke en mentale gezondheid, maar ook voor de beleving van de natuur. In Zilverackers willen we het spelen in de natuur stimuleren met bijvoorbeeld natuurspeelplaatsen en spannende ontdekkingspaden. Zo ervaren de kinderen het landschap op verschillende manieren.

Kunst

Het kunstenplan 'Pastorale' is gebaseerd op een indeling van Zilverackers in velden, beken, bossen, (dorpen) en wegen. Als vervolg op dit kunstenplan is na de vaststelling van de groenvisie voor het landschap van Zilverackers de toepassing van kunst opnieuw bekeken, en is concreter aangegeven waar en hoe de inzet van kunst/kunstenaars binnen Zilverackers een goede rol kan spelen:

- *om landschapstypen te accentueren;*
- *ruimtelijke accenten aanbrengen op strategische plekken vanuit zichtlijnen;*
- *bij paden door velden en bossen;*
- *voor het benadrukken van kruisingen (zandpaden, beek, bolle akker);*
- *voor de vormgeving van verbindingen en oversteken;*
- *voor de vormgeving van bushaltes en fietsenstallingen.*

De algemene uitgangspunten uit deze paragraaf zijn in de volgende paragrafen uitgewerkt in visies per landschapstype.

3.2 Coulissen

Landschap en natuur

Op veel plekken in Zilverackers is de geschiedenis goed af te lezen aan het landschap. Met name in het coulisselandschap en de bossen rondom Oerle en Zandoerle zijn nog veel oude landschapselementen zoals houtwallen aanwezig. Het is de bedoeling dat dit gebied zijn historische, afwisselende karakter en kleinschalig agrarische gebruik behoudt en dat we het verder versterken door de aanleg van gebiedseigen landschapselementen (zoals houtwallen, grasland, akkertjes en boomgroepen).

Hierbij is het noodzakelijk om rekening te houden met het behoud van lange zichtlijnen in het gebied, naar de bosranden en markante punten in de omgeving, zoals de kerktoren van Oerle en de molen.

De inrichting en het gebruik van kleinschalig landschap verhogen niet alleen de landschappelijke beleving, maar geven tevens een kwaliteitsimpuls voor de natuur. Doelsoort voor de inrichting hier is de steenuil. Ook het behoud en herstel van de groene structuren (met zogenaamde hop-overs) is noodzakelijk voor onder andere vleermuizen, die zich langs deze randen verplaatsen.

Langs de Verlengde Oersebaan vindt de waterafvoer plaats via sloten en wadi's. Hierdoor infiltreert het water in de bodem. Amfibieën en reptielen komen nu nog weinig voor in het gebied, maar wel in de directe omgeving, zelfs zeldzame soorten als de knoflookpad. Nieuw aan te leggen poelen stimuleren de komst van deze dieren naar het gebied en ze vormen stepping stones tussen leefgebieden. Zo dragen ze bij aan de vergroting van de biodiversiteit in Zilverackers.

Een van de uitgangspunten voor de inpassing van de Verlengde Oersebaan is om vanuit het landschap de weg zo min mogelijk te ervaren. Door de weg in het bolle landschap te laten 'snijden', kijken bezoekers en gebruikers van het landschap overheen. Tevens beleven weggebruikers hierdoor de welvingen in het landschap optimaal. Om zo min mogelijk lichtverstoring op de natuur en het landschap teweeg te brengen, is het van belang hier terughoudend om te gaan met verlichting.

Recreatie

Ook voor recreanten is het gebied aantrekkelijk. Het is een afwisselend landschap en de historische zandpaden vormen fraaie wandel- en fietsroutes door het gebied. Het behoud van deze (zand)paden is dus niet alleen belangrijk vanuit cultuurhistorisch aspect, ook voor de toegankelijkheid van het gebied en de verbinding naar het bosgebied tussen Veldhoven en Vessem en de Bruggerijt.

Net buiten het plangebied liggen enkele kleinschalige recreatie- en horecavoorzieningen, zoals de Oerse Molenbakker en het Geiteboerke, die op kleinschalige, ambachtelijke manier streekproducten produceren en verkopen. Het stimuleren van dit soort kleinschalige initiatieven draagt ook bij aan de (be)leefbaarheid van Zilverackers.

Omdat het zo'n divers gebied is op de overgang van dorp naar landschap, is een speel- en ontdekkingsroute richting het bos, langs interessante plekken, zoals een boomgaard of bloemenweide, hier een mooie aanwinst.

Kunst

Dit gebied leent zich voor het toepassen van kunst op paden door velden en bossen. Voorbeelden zijn: herkenbare routes, educatieve elementen, speelelementen, afscheidingen tussen drukke en luwe gebieden en afscheidingen tussen wel/geen mensen of honden in de bossen.

3.3 Bossen

Landschap en natuur

Het boslandschap fungeert als een groene scheiding tussen de verschillende nederzettingen. Het is de bedoeling om de structuur van de bossen te versterken tot robuuste eenheden en verbindingen te creëren tussen bosgebieden.

De bos - en natuurcompensatie in dit gebied vindt grotendeels plaats door extra aanplant van bos. Bij de inrichting van de bossen staat behoud van de kernwaarden voorop. Dat betekent voor de oude Zandoerlesche en Oerlesche bossen het behoud van het kleinschalige karakter met houtwallen, de doorkijkjes naar de akkers en dorpsranden, de open plekken in het bos en de 'gerafelde rand'. Bij het versterken van de bossen houden we hier nadrukkelijk rekening mee, zodat deze kwaliteiten behouden blijven. In dit gebied en de randen ervan zijn geen extra ontwikkelingen toegestaan, die de kwaliteit van het landschap verder aantasten.

Ook het wat meer grootschalige karakter en de hoge landschappelijke belevingswaarde van het Oeienbosch blijven behouden. Het beekje d' Ouw Loop dat door dit bos loopt, maken we meer zichtbaar.

De bossen hebben een grote natuurwaarde. Een kwaliteitsimpuls van het bestaande bos kan de biodiversiteit verder verhogen. Denk hierbij aan het herstel van de houtwallen, bosrandbeheer en het omvormen van monotoon bos. Bij de inrichting is het van belang dat de aanwezige algemeen voorkomende en beschermde dier- en plantensoorten behouden blijven en optimaal gebruik kunnen maken van het bos, ook met de doorsnijding van de Zilverbaan. Soorten die hierbij leidend zijn, zijn roofvogels, spechten, vleermuizen, eekhoorns en reeën.

Het tracé van de Zilverbaan is zodanig gekozen dat deze weg het bos zo kort mogelijk doorsnijdt. Ook bij de inpassing letten we erop dat de weg zo min mogelijk verstoring op het bos en de fauna veroorzaakt en dat de weg mooi in het landschap past. Een faunatunnel zorgt straks voor de ecologische verbinding. De vormgeving van de faunatunnel en het omliggende landschap gebeurt op een zodanige wijze dat soorten waaronder reeën (de grootst voorkomende soort) er gebruik van kunnen maken.

Door de aanleg van groene verbindingen via het beekdal naar de bossen rondom de Molenvelden kunnen we de natuurwaarden in het Oeienbosch nog verder versterken.

Recreatie

Naast een ecologische waarde krijgen de bosgebieden ook een toenemende recreatieve waarde in de vorm van recreatieve routes en voorzieningen en een natuurlijke bosspeelplek. In het bos liggen veel zandpaden. Naast een cultuurhistorische waarde hebben deze een belangrijke verbindende functie, die we ook in de toekomst willen behouden. De paden die van noord naar zuid lopen, verbinden Oerle met de drie dorpen. De paden in oost-westrichting verbinden Veldhoven met Zandoerle en het buitengebied.

Als we de natuur willen versterken, moet de verstoring door de mens beperkt blijven. Daarom geldt er voor sommige gebieden een beperkte toegang, zodat er ook rustigere gebieden voor planten en dieren blijven. De drukker delen liggen rondom de dorpen en langs bestaande paden. De rustigere delen liggen hier verder vanaf.

Ook sportverenigingen, waaronder atletiekvereniging GVAC, maken vaak gebruik van de paden in de bossen (met name het Oeienbosch). Het is de bedoeling dat het mogelijk blijft om via de Kempen Campus de bossen in te trimmen. Zowel richting Oeienbosch als naar routes tussen en rondom de dorpen en richting de Zandoerlesche bossen.

Vooruitlopend op de plannen rondom de aansluiting van de Zilverbaan op de A67 en Kempenbaan hanteren we de volgende globale uitgangspunten voor dit deel van het bosgebied Oeienbosch:

- Verbeteren van de kwaliteit van de bossen en zoeken naar kansen om beekbegeleidend bos aan te leggen langs de Gender.
- Ecologische verbinding maken naar de zuidzijde van de snelweg. Ontsnipperingsmaatregelen voor de fauna treffen, omdat de snelweg een grote barrière vormt tussen het Oeienbosch, beekdal van de Poelenloop, de Gender als natuurgebied ten zuiden A67 en Klein Goor.

Hazewinkel

Een bijzondere plek grenzend aan het plangebied is de Hazewinkel. Dit gebied vormt een groene, recreatieve schakel tussen bestaand Veldhoven en Zilverackers. Hier liggen diverse mogelijkheden om bestaande recreatieve en ruimtelijke, groene verbindingen te behouden en verbeteren. Het is de bedoeling dat er daarbij geen aantasting van de kernkwaliteiten van de Hazewinkel en de omgeving plaatsvindt. We moeten dus er voor zorgen dat het kleinschalige, laagdrempelige karakter behouden blijft. Voorzieningen die een verkeersaantrekkende functie hebben, gaan we weren.

Het is mogelijk om de barrière, die de weg Sondervick nu vormt, op te heffen na aanleg van de Westelijke ontsluitingsroute. Dit kan door een aanpassing van het profiel van de weg ter hoogte van de Hazewinkel. Door het stimuleren van fietsgebruik, wandelen en de aanpassing van de Sondervick kunnen we zelfs huidige knelpunten zoals parkeerdruk verminderen.

Voorzieningen

Bestaande voorzieningen in de bossen blijven behouden, waaronder gebouwen van de scouting en de trimbaan in het Oeienbosch. De trimbaan is ook populair bij sporters die niet aangesloten zijn bij sportverenigingen. Het is nodig om de trimbaan aan te passen vanwege de realisatie van de aansluiting van de Zilverbaan op de Kempenbaan en A67.

Indien nodig verplaatsen we voorzieningen nabij het tracé van de Zilverbaan, zoals de bijenhal.

Kunst

Dit gebied leent zich voor het toepassen van kunst bij verbindingen en oversteken. Voorbeelden zijn de faunapassage en de voetgangersbruggen over de Westelijke ontsluitingsroute. Maar ook voor bijzondere paden door de bossen, zoals herkenbare routes, educatieve elementen, speelelementen, afscheidingen tussen drukke en luwe gebieden en afscheidingen tussen wel/geen mensen of honden in de bossen.

3.4 Beekdal

Landschap en natuur

Het streven is om het beekdallandschap en het oorspronkelijke karakter van de beek op te waarderen tot een ecologisch, landschappelijk en recreatief waardevol gebied.

We maken het beekdal herkenbaar en beleefbaar. Het beekdal zal vernatten en krijgt een meer kleinschalig karakter door het terugbrengen van beekdalbeplanting. Deze maatregel versterkt het beekdallandschap en zo benutten we de natuurlijke en recreatieve potenties van het beekdal optimaal. Door het aanbrengen van beplantingsstructuren langs zichtlijnen is het mogelijk om tevens het hoogteverschil te accentueren. Hierdoor ontstaat in en rondom het gebied een afwisselend beeld.

Water is natuurlijk een belangrijk element in het beekdal. Doel is om meer water naar de beek te krijgen om de beek meer zichtbaar te maken in het landschap en ook de natuurlijke potenties van het beekdal te vergroten.

Om een grotere waterberging in het beekdal mogelijk te maken en moerasvegetatie te laten ontstaan, vindt een aanpassing van het profiel van de beek plaats. Onder andere door de aanleg van plas-drasbermen langs de beek. Door afgraving van het maaiveld op bepaalde plekken verschaalt de bodem en stimuleren we de ontwikkeling van schraal grasland. Daarbij zorgen we ervoor dat bestaande hydrologische processen, zoals kwelwaterstromingen, blijven doorgaan.

Op de kruising van de beek met de Zilverbaan komt een brug die tevens fungeert als een ecologische verbinding, waar dieren veilig de weg kunnen passeren.

Van oudsher werden de gronden in het beekdal voornamelijk gebruikt als hooi- en weilandjes. Dit type landschap herstellen we weer. Door de gronden in te richten als grasland, ontstaan er ook mogelijkheden voor begrazing van het gebied.

De beekdalen van de Poelenloop of Rijt en de Gender (noordzijde) kunnen we verbinden door de inrichting van de beekdalen op elkaar te laten aansluiten, zodat landschappelijk één geheel ontstaat.

Recreatie

Het beekdal krijgt naast een ecologische ook een recreatieve en educatieve functie. Omdat het een waardevol gebied betreft, komt hier meer extensieve recreatie in de vorm van wandel- en laarzenpaden. De recreant krijgt hierbij informatie over het landschap en de natuurlijke processen in het beekdal, zodat hij zich meer bewust is van het bijzondere gebied.

De Poelenloop of Rijt stroomt richting de Gender. Door de aanleg van nieuwe wandelroutes is hier ook een verbinding te maken tussen bestaand Veldhoven (langs de Gender) en Zilverackers.

Kunst

Dit gebied leent zich voor het toepassen van kunst door een bijzondere vormgeving van verbindingen en oversteken, bijvoorbeeld waar de Westelijke ontsluitingsroute de beek oversteekt. Ook is het mogelijk kunst in te zetten als ruimtelijke accent op strategische plekken vanuit zichtlijnen, bijvoorbeeld door een uitkijktoren te plaatsen als accent op het einde van een zichtlijn.

3.5 Dorpsweiden

Landschap en natuur

Het open karakter van het landschap en de lichte welvingen vormen belangrijke elementen voor de grote landschappelijke waarde van Zilverackers. Het streven is om dit cultuurlandschapkenmerk meer te benadrukken. Dit kan bijvoorbeeld door de Zilverbaan op één hoogte aan te leggen, waardoor de weg in het landschap snijdt.

De dorpen komen op de grootschalige, open akkercomplexen. Hierdoor verandert het karakter van het gebied. Het landschap tussen de drie dorpen richten we in als een kleinschalig coulisselandschap. Bij de aanleg van dit nieuwe Kempische landschap en de dorpsranden passen we gebiedseigen landschapselementen toe, afgewisseld met onder andere bossingels, houtwallen, grasland, akker(randen) en bomengroepen.

Lange zichten over het halfopen landschap staan centraal, begeleid door bomenrijen en dorps- en beplantingsranden. Met verre doorzichten naar het bosgebied, beekdal en 'Ons Acker', het groene hart. Ook de overgang van dorp en landschap gaan we zorgvuldig vormgeven. Met dorpse beplantingen als hagen, struweel, boomgaard en bomenlanen en landschappelijke beplantingen als houtwallen, akkers, grasland en bos(singels).

In het gebied zijn veel waardevolle landschapselementen aanwezig, zoals (zand)wegen met laanbomen, erfbeplanting. Deze structuren blijven behouden in het landschap en we nemen ze op in de plannen voor de drie dorpen van Zilverackers.

Het kleinschalige, halfopen landschap in de dorpsweiden is met name gericht op de steenuil. Dit is een van de beschermde soorten die hier

voorkomt. Door bij de inrichting van het landschap rekening te houden met deze soort, profiteert niet alleen de steenuil, maar het levert ook voordeel op voor veel verschillende andere planten- en diersoorten. Hierdoor ontstaat er een grotere biodiversiteit.

Door de aanleg van de dorpen en de wegen vergroot het verhard oppervlak en daarmee de noodzaak om het water op een goede manier af te voeren, uiteraard passend bij de natuurlijke waterstromen. Water zo lang mogelijk in het gebied vasthouden en beleefbaar maken, zijn hierbij uitgangspunten. Een deel afvoeren naar het beekdal, en de rest van het water via infiltratievoorzieningen als wadi's en greppels laten infiltreren in de bodem. Hierdoor kwelt het uiteindelijk weer op in het beekdal.

Recreatie

Het landschap tussen de drie dorpen en in Oerle-Zuid heeft meer intensief gebruikte delen, als uitloopegebied vanuit de woongebieden, daarnaast zijn er meer extensieve delen richting het omliggende landschap.

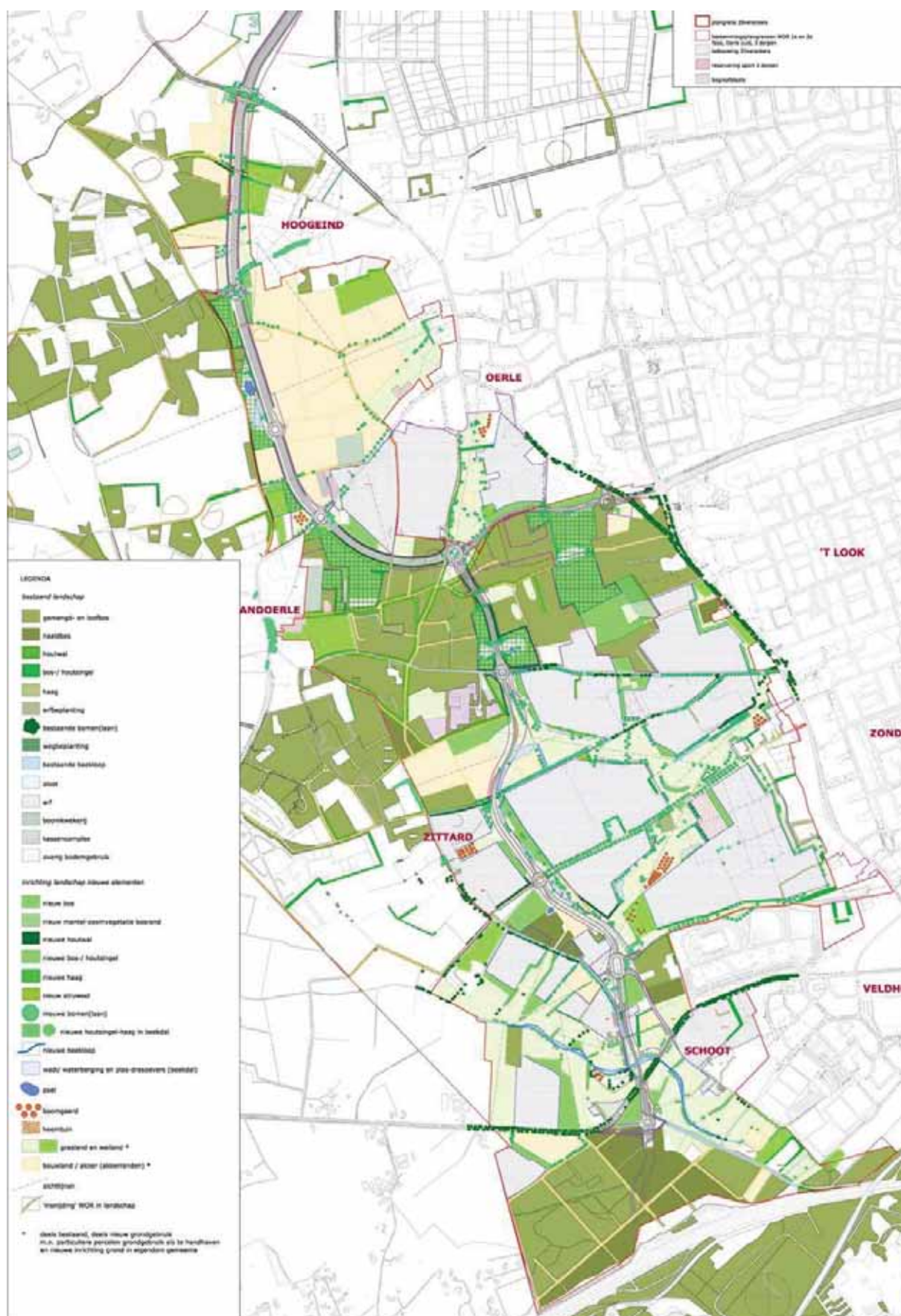
In de intensievere delen van het groen tegen de dorpen komen ook functies voor de dorpen, zoals speelterreinen en hondenvoorzieningen. Ook is het mogelijk om hier bijzondere voorzieningen aan te leggen, die tegemoet komen aan de wensen van de toekomstige bewoners en gebruikers. Denk daarbij aan voorzieningen als paardenweitjes, en een boomgaard of heemtuin.

De ruimtelijke structuurvisie Veldhoven geeft al aan dat de Zilverbaan geen ruimtelijke en fysieke barrière mag vormen. Belangrijke recreatieve verbindingen moeten blijven doorlopen en de dorpen verbinden met het buitengebied, het bos en beekdal.

Bij de aanleg van recreatieve routes schenken we ook aandacht aan de toegankelijkheid voor ouderen en gehandicapten, zodat ook zij kunnen genieten van het landschap en voorzieningen in en rondom Zilverackers. Dichter bij het dorp komen meer voorzieningen voor ouderen en gehandicapten dan verder van de dorpen af.

Kunst

Het landschap in het gebied de dorpsweiden biedt uiteenlopende mogelijkheden voor toepassingen van kunst. Nabij de Zilverbaan kunnen we kunst bijvoorbeeld inzetten bij de vormgeving van bushaltes en fietsenstallingen. Omdat ook zichtlijnen in dit gebied belangrijk zijn, kunnen we kunst inzetten om ruimtelijke accenten te leggen op strategische plekken vanuit zichtlijnen. Voorbeelden hiervan zijn speciale vormgeving van de dorpsrand, een solitair kunstwerk om juist de aandacht van dorpsrand af te leiden of accenten leggen op het einde van zichtlijnen door uitkijktorens te plaatsen.

Figuur 3.1 Kaart bouwstenen voor de inrichting van het landschap van Zilverackers

4. INRICHTINGSMAATREGELEN

Dit hoofdstuk beschrijft de maatregelen en bouwstenen voor de inrichting van het landschap om de eerder beschreven visie voor het betreffende landschap te kunnen realiseren. Dit hoofdstuk is geen uitputtende lijst van maatregelen. De maatregelen en bouwstenen staan ook op de kaart van het landschapsplan in figuur 3.1. Bij de inrichtingsplannen werken we deze verder in detail uit.

Bijzondere aandacht gaat uit naar de inpassing van wegen van de Westelijke ontsluitingsroute. Daarom wijden we hier een aparte paragraaf aan.

4.1 Inpassing WOR

De aan te leggen westelijke rondweg (Westelijke ontsluitingsroute of WOR) bestaat uit de Verlengde Oersebaan, de Verlengde Heerbaan en de Zilverbaan. Om ervoor te zorgen dat deze weg de bestaande waarden en structuren zo min mogelijk aantast, is de weg zorgvuldig ingepast in het landschap en sluiten de ligging en de inrichting van de weg zo goed mogelijk aan bij het betreffende landschapstype (coulissen, bos, beekdal en dorpsweiden). Daarnaast treffen we maatregelen voor zowel de mens als de natuur om ervoor te zorgen dat de weg zo min mogelijk een barrière vormt.

Maatregelen landschap en natuur

- Insnijding weg in het (half)open landschap.
- Beplanting van de weg sluit aan op open-dichte structuren van het landschap.
- Zo min mogelijk (verstorende) verlichting toepassen.
- Aanleg grote faunatunnel ter hoogte van het bosgebied.

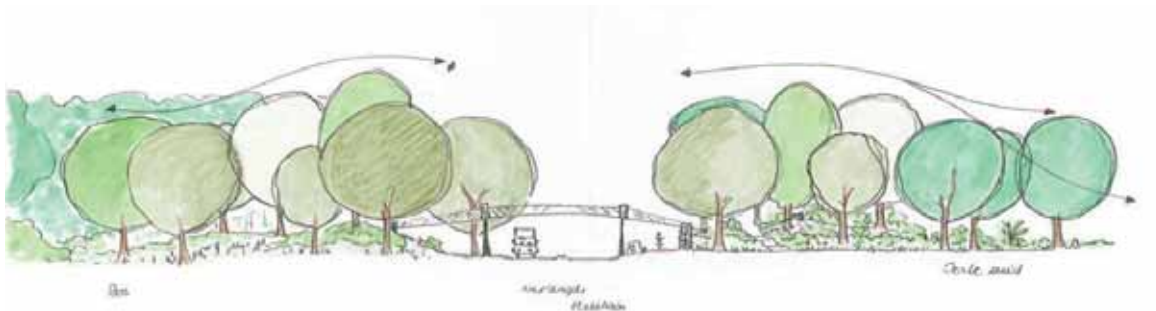
- Aanleg brug en faunapassage ter hoogte van het beekdal.

- Op diverse plekken aanleg van kleine ontsnipperingsmaatregelen (afrastering, kleine faunatunnels).

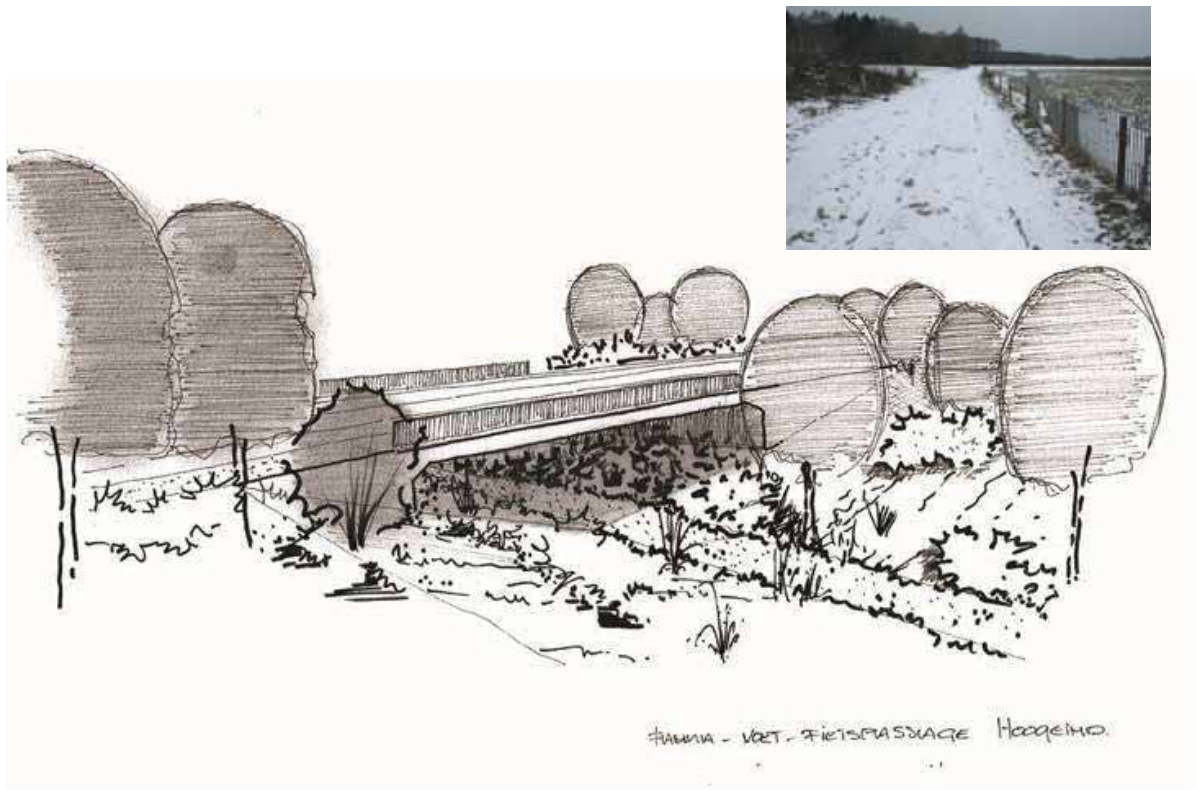
- Aanleg van hop-overs (groene bruggen over de weg).

- Opvang van regenwater langs de wegen door aanleg van wadi's, sloten/ greppels en poelen. Voor een deel is dit ondergrondse opvang in een riolering in de middenberm (Verlengde Heerbaan en bosdeel Zilverbaan).

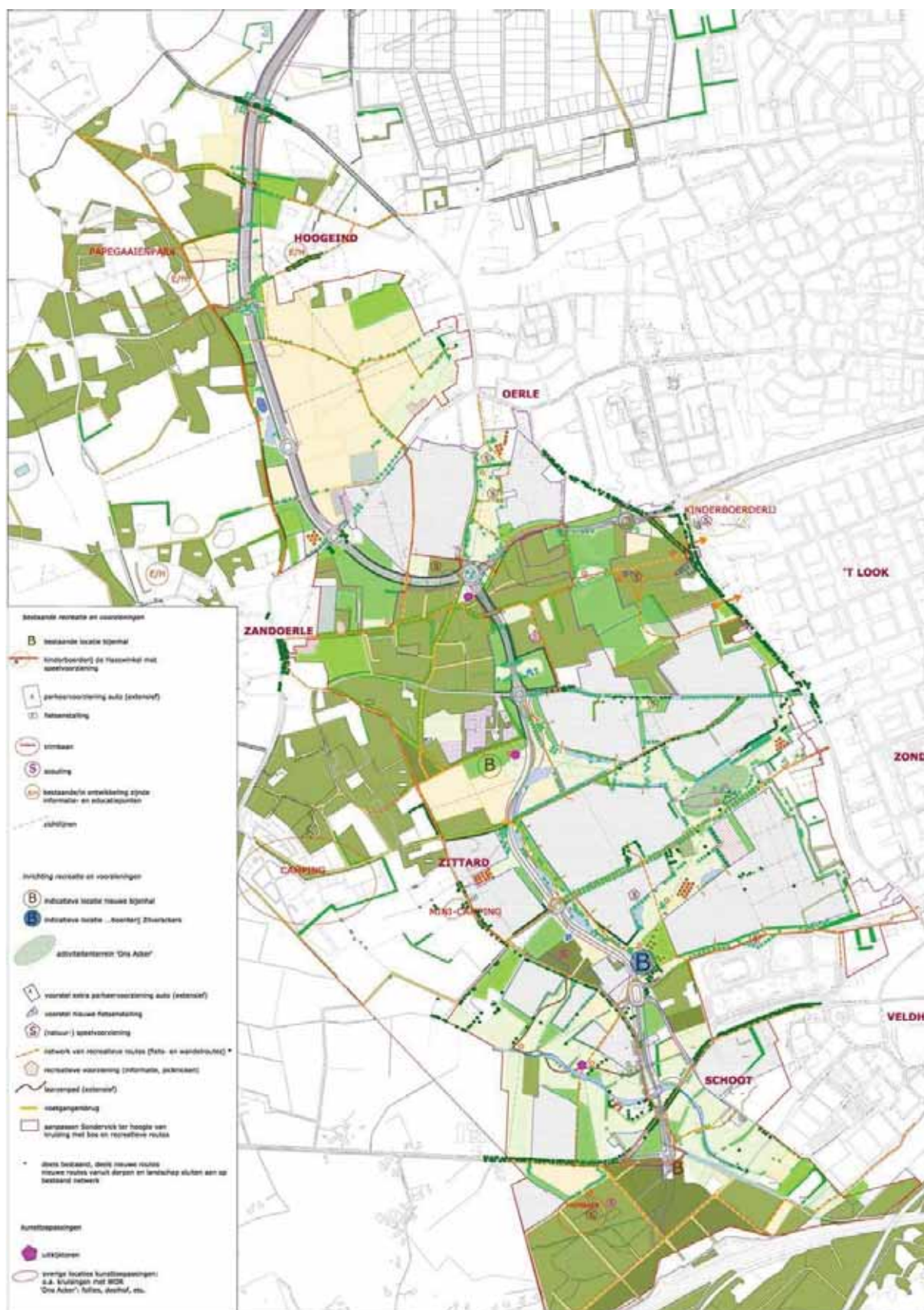
Maatregelen recreatie en cultuurhistorie

- Aanleg bruggen en voetgangerstunnel ter hoogte van kruisingen van de WOR met belangrijke verbindende recreatieve routes en/of cultuurhistorische paden.

- Kunsttoepassing: op kruisingen WOR (voetgangersbruggen, brug beekdal).

Bij de vormgeving van deze voetgangersbruggen en tunnel spelen de volgende punten een belangrijke rol: versterken van het omliggende landschap, rustige vormtaal, cultuurhistorie, natuurlijke uitstraling en duurzame materialen.

Figuur 4.1 Kaart overzicht recreatie, kunst en voorzieningen

4.2 Zilverackers algemeen

Het versterken van de vier landschapstypen is een belangrijk uitgangspunt. Per landschapstype geven we de bouwstenen hiervoor aan.

Maatregelen landschap en natuur voor het gehele plangebied zijn:

- versterken landschap en structuren en aanleg verbindingen door aanleg bos, landschapselementen, akkers, grasland en water;
- behoud, inpassing en herstel waardevolle landschapselementen;
- zichtlijnen;
- mitigerende (verzachtende) maatregelen voor flora en fauna.

Vanwege de aantasting van het leefgebied van verschillende planten- en diersoorten nemen we mitigerende maatregelen. Arcadis heeft een natuurtoets landschapsplan Zilverackers opgesteld (zie bijlage 3). Hiermee kunnen we toetsen of we met de genoemde maatregelen voldoen aan de saldobenadering, maar ook of ze als basis kunnen dienen voor toekomstige bestemmingsplannen en ontheffingsaanvragen voor de Flora- en faunawet. De conclusies uit deze toets zijn:

- De geplande faunapassages ter voorkoming van barrièrewerking binnen leefgebieden van beschermde fauna voldoen aan de (verwachte) eisen vanuit Flora- en faunawet.
- Uit de tabellen blijkt dat de voorgenomen mitigerende maatregelen kwalitatief afdoende zijn voor de noodzakelijke mitigatietaakstellingen vanuit de Flora- en faunawet.

Maatregelen recreatie voor het gehele plangebied zijn:

- aanleg bijzondere paden (bv. ontdekkingspad), ommetjes, wandelroutes en fietsroutes;
- aansluiten nieuwe recreatieve routes en verbindingen op bestaand netwerk;
- aanleg natuurspeelplaatsen;
- aanleg recreatieve voorzieningen: picknickplaatsen, fietsstallingen;
- voorzieningen voor informatie en educatie;
- kunsttoepassingen.

In de komende paragrafen staat een toelichting van de maatregelen en bouwstenen per landschapstype.

4.3 Coulissen

Maatregelen landschap en natuur

- Inrichting landschap

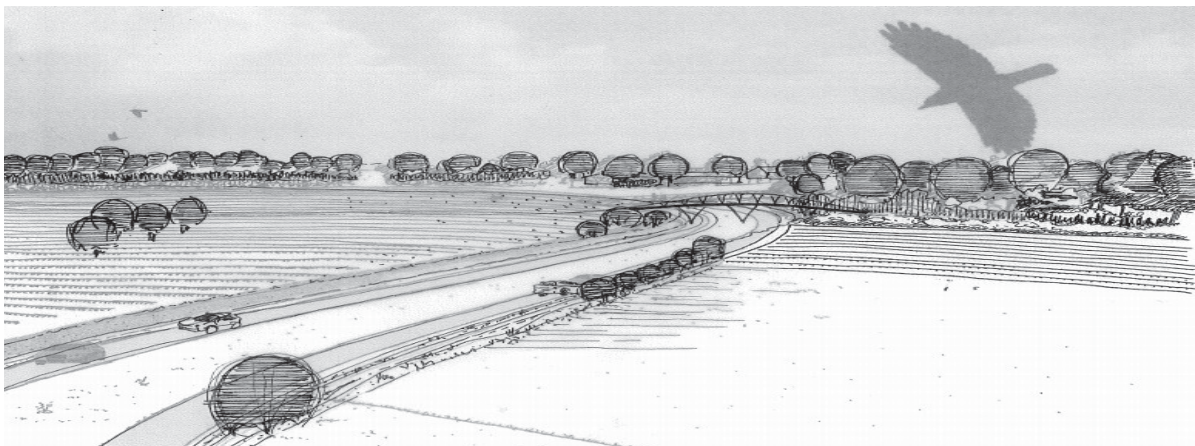
In het coulisselandschap komen nieuwe houtwallen, op plaatsen waar houtwallen zijn verdwenen in de loop van de tijd. In dit halfopen landschap zijn houtwallen en houtsingels, bosjes en bomen, afgewisseld met kleine graslanden en akkers te zien.

- Zichtlijnen

Om de openheid te benadrukken, blijven op een aantal plekken bestaande zichtlijnen behouden en krijgen ze bijzondere uiteinden. Bijvoorbeeld door het plaatsen van een picknickset of een uitkijktoren.

- Insnijding Verlengde Oersebaan

Door de Westelijke ontsluitingsroute op één hoogte te houden, snijdt deze in het landschap. Hierdoor is de weg minder zichtbaar vanuit het omliggende landschap. En voor weggebruikers ligt er extra nadruk op de welvingen in het landschap.

- Mitigerende maatregelen voor flora en fauna

Naast het behoud en de inpassing van waardevolle landschapselementen treffen we diverse inrichtingsmaatregelen voor behoud van de natuurwaarden in het gebied. De volgende mitigerende maatregelen zijn nodig vanwege de aantasting van leefgebied van verschillende soorten, met name vogels:

- versterken halfopen coulisselandschap;
- aanleg ontsnipperingsmaatregelen Verlengde Oersebaan;
- kleine faunamaatregelen zoals nestkasten en kunsthorst;
- behoud en herstel groene (boom)structuren, bijvoorbeeld door aanleg van hop-overs.

Maatregelen recreatie en kunst

- Aanleg natuurspeelplaats in het bos
- Aanleg ontdekkingspad door groen

In Oerle-Zuid komt onder andere een ontdekkingspad, dat langs verschillende interessante plekken loopt, zoals door een boomgaard, over greppels en door grasland en akkers tot in het bos.

- Kunsttoepassingen
 - uitkijktoren
 - voetgangersbrug Oerle-Zuid

4.4 Bossen

Maatregelen landschap en natuur

- Mitigerende maatregelen voor flora en fauna

De nieuwe ontwikkelingen tasten een beperkt deel van het bestaande bos en de natuur aan. Vanwege de aantasting van leefgebied van verschillende soorten, nemen we mitigerende maatregelen:

- versterken bosgebied door aanplant bos en bosranden;
- aanleggen groene verbindingen tussen bosgebieden, stepping stones;
- aanleg ontsnipperingsmaatregelen WOR (zie uitwerking in paragraaf 4.1);
- kwaliteitsimpuls geven aan bestaand bos door renovatie houtwallen, bosrandbeheer en omvormen monotoon bos.

Oerlesche en Zandoerlesche bossen

- EHS-compensatie

De bos- en natuurcompensatie van de EHS vindt plaats aansluitend aan de bestaande Oerlesche en Zandoerlesche bossen. Dit versterkt de bestaande boscomplexen.

Oeienbosch

Het Oeienbosch verdwijnt voor een groot deel door de aanleg van de Zilverbaan en de aansluiting op de A67. De EHS-compensatie voor dit onderdeel van de Zilverbaan staat niet beschreven in dit landschapsplan, omdat momenteel nog niet exact duidelijk is wat het tracé wordt en hoeveel EHS er precies verdwijnt. De volgende maatregelen nemen we hier wel:

- Aanleg groene verbinding via beekdal met bossen Molenvelden en Zandoerlesche bossen.
- Behoud en verbetering landschapselementen en beekje in bos.

Maatregelen recreatie en kunst

Oerlesche en Zandoerlesche bossen

- De Hoge Boght

- Aanleg extra toegang aan de westzijde van begraafplaats de Hoge Boght voor fietsers en wandelaars.
- Aanleg fietsstallingen bij nieuwe toegang.

De gemeentelijke begraafplaats De Hoge Boght is een van Veldhovens mooiste parken.

Momenteel heeft dit park maar één entree, aan de Eindhovensebaan. Om het park voor bezoekers aantrekkelijker te maken, ligt er een

voorstel om ook een ingang aan de zuidwestzijde te maken, alleen voor fietsers en wandelaars. Zo is het mogelijk om bijvoorbeeld vanuit Bosackers over de begraafplaats te wandelen en verder te wandelen over de Antwerpse baan naar de Zandoerlese bossen.

- De Hazewinkel

De omgeving van kinderboerderij de Hazewinkel is een recreatief knooppunt. Hier recreëren veel Veldhovenaren. De weg Sondervick vormt echter een barrière tussen de kinderboerderij en het bosgebied. Er komen onverharde, onoverzichtelijke zandpaden vanuit het bos uit op de Sondervick, wandelaars/fietsers moeten hier nu nog op een onveilige manier oversteken.

- Aanpassing deel wegprofiel Sondervick

Door de ontwikkeling van Zilverackers stijgt de recreatiedruk. Om een goede, veilige recreatieve verbinding tussen de kinderboerderij en de bossen (Zilverackers) te realiseren, is een aanpassing van de Sondervick noodzakelijk. Als de Verlengde Heerbaan en de Zilverbaan zijn aangelegd, verandert de verkeersfunctie van het Sondervick. Dan ontstaat de mogelijkheid om de weg aan te passen

naar een 30-kilometerzone. Dat kan door bijvoorbeeld de Sondervick tussen de Heerbaan en de Zilvermid zo aan te passen dat de auto er voortaan te gast is: het bos en groen en het wandelpad lopen door over de weg.

- Aanleg natuurspeelplaats in het bos

Om de recreatieve druk van de speelplaats bij de kinderboerderij af te leiden, komt er in het bos een natuurspeelplaats, te bereiken via het bestaande zandpad.

- Aanleg kleinschalige voorzieningen fietsparkeren

Om te stimuleren dat bezoekers te voet of met de fiets komen, leggen we extra fietsstallingen aan, zowel bij de entree van de bossen als bij de natuurspeelplaats.

- Aanleg (beperkt aantal) kleinschalige parkeervoorzieningen

Naast stimuleren van het fietsgebruik helpt ook de aanleg van extra, kleinschalige parkeervoorzieningen om de parkeerdruk op de omgeving van de kinderboerderij te verminderen. Bij de entree van het Oerlesche bosgebied is tussen de bomen ruimte voor de aanleg van een beperkt aantal (halfverharde) parkeerplaatsen zonder de ruimtelijke kwaliteit aan te tasten. Hier is ook al een pad aanwezig.

Het behouden van de kernwaarden van het landschap in de omgeving staat voorop bij al deze ontwikkelingen rondom de Hazewinkel, Sondervick en het bos en de bosrand. Ook de parkeerdruk mag niet vergroten door extra verkeersaantrekkende functies zoals horeca. Zo blijft tevens de landschappelijke kwaliteit en de kleinschaligheid van het gebied behouden.

- Aanleg (verplaatsen) nieuwe bijenhal

Naar alle waarschijnlijkheid is het nodig om de bestaande bijenhal te verplaatsen voor ontwikkeling van de WOR en aansluiting op de A67/Kempenbaan. De bijenhoudersvereniging heeft de wens om een nieuwe bijenhal op te richten in de buurt van de begraafplaats de Hoge Boght.

- Kunsttoepassing: uitkijktoren aan de rand van het bos

Oeienbosch

Het Oeienbosch heeft tegenwoordig vooral een recreatieve functie met diverse voorzieningen: de bijenhal, scouting, trimbaan, wandel- en fietspaden. Om de bestaande kwaliteiten te behouden, is het van belang om deze functies en voorzieningen ook te behouden, aan te passen of verplaatsen (bijenhal). In de nieuwe plannen is ook ruimte voor het inpassen van de recreatieve routes, zodat de weg hiervoor geen barrière vormt.

- Aanleg wandelpad langs Gender tot in Oeienbosch
- Aanpassen en verbeteren trimbaan

4.5 Beekdal

Maatregelen landschap en natuur

- Herstel van beekdal en versterken beekdallandschap

Het beekdallandschap rondom de Poelenloop of Rijt is goed te ervaren, met name vanaf de Zittard en de Knegselseweg, doordat het maaiveld omlaag duikt. De beek zelf is echter nauwelijks zichtbaar in het landschap. Om ervaring van de beek en het beekdallandschap te versterken, komen hier passende landschapselementen, zoals houtsingels loodrecht op de beek, bomen (solitair en in groepen) en beekdalbosjes.

- Behoud en versterken beeld beekdal door zichtlijnen

Bij de inrichting is ook gekeken naar het behoud van doorkijkjes, zodat bezoekers van het beekdal het landschap steeds op een andere manier ervaren.

- Verbinding en inrichting beekdallandschap Gender en Poelenloop of Rijt
- Mitigerende maatregelen voor flora en fauna
 - Aanleg groene verbindingen tussen bosgebieden, stepping stones.
 - Aanleg ontsnipperingsmaatregelen brug en faunapassage Zilverbaan (zie ook paragraaf 4.1).

De weg kruist het beekdal via een brug. Hierdoor loopt de beek onder de weg door, zodat dieren de weg niet als een barrière ervaren. Daarnaast zorgt de vormgeving van de brug voor een versterking van het ervaren van het beekdal.

Maatregelen recreatie en kunst

- Aanleg bijzonder wandelpad (laarzenpad)

Langs de beek komt een laarzenpad, met op een aantal plaatsen kleine bruggetjes om de beek over te steken. Dit pad heeft een extensief karakter vanwege het kwetsbare karakter van de beek en natuurontwikkeling. Het is daarom geen wandelpad over de gehele lengte van de beek, maar deels langs de beek en deels loodrecht op beek.

- Kunsttoepassingen: uitkijktoren

4.6 Dorpsweiden

Maatregelen landschap en natuur

- Inrichting dorpsweiden

De grootste bebouwingsuitbreiding, de drie dorpen, komt op een open akkercomplex. Dit landschapstype verdwijnt hier. Om toch de identiteit van het oude, open landschap te accentueren vindt de aanleg van landschapelementen en bebouwing op een zodanige manier plaats dat deze openheid door lange zichtlijnen enigszins behouden blijft. Ook leiden de zichtlijnen vanuit de dorpen over de open delen van het landschap. Om het landschap openheid te laten behouden, richten we het voornamelijk in met grasland en af en toe een akker of weiland.

- Behoud, inpassing en herstel zandwegen met boombeplantingen

De plannen voor de drie dorpen beschrijven de bestaande kampenstructuur en de aanwezige lineaire elementen (groenstructuren en akkerwegen), zoals de Zittard, Antwerpsebaan, de Eindhovensebaan en de Roskam. Waar mogelijk herstellen we de beplanting, zodat de oude structuren sterker in het landschap en de dorpen aanwezig zijn en bijdragen aan de identiteit ervan.

- Behoud zichtlijnen

Activiteiten en voorzieningen tussen de drie dorpen concentreren zich met name langs de randen en de lineaire structuren, zodat de openheid met lange zichtlijnen behouden blijft.

- Mitigerende maatregelen voor flora en fauna

- Inrichting afwisselend, kleinschalig, coulisselandschap met bomenlanen, houtsingels, boomgaardjes, akker, grasland en struweel. Doelsoort: steenuil.
- Aanleggen groene verbindingen tussen bos en landschap tussen de drie dorpen en beekdallandschap, stepping stones.
- Aanleg poelen, wadi's en greppels/sloten voor amfibieën en reptielen.
- Behoud en inpassing bestaande randen en groenstructuren en erfbeplantingen.
- Stimuleren aanleg erfbeplanting particulieren.
- Aanleg ontsnipperingsmaatregelen Zilverbaan (zie paragraaf 4.1).
- (Stimuleren) aanleg kleine faunamaatregelen (nestkasten, mussenpannen).
- Kleine bouwwerken (schuurtjes, follies) realiseren voor natuur (tevens mooi accent in landschap).

- Water

Om de toekomstige bewoners van Zilverackers het water meer te laten beleven, maken we het zichtbaar: we voeren het niet te snel ondergronds af. In de bestrating komen bredere goten en we passen bijzondere oplossingen voor wateropvang toe. Daarnaast vindt met name in het groen tussen de dorpen regenwateropvang plaats in wadi's, sloten en greppels. Een deel van het water stroomt zichtbaar via greppels langs de Zilverbaan naar het beekdal.

Een deel van het water laten we dus infiltreren in wadi's en andere vormen van wateropvang bovengronds. Wellicht is het ook nodig ondergrondse wateropvangsystemen aan te leggen, om de capaciteit meer te vergroten.

- Vormgeving dorpsranden

De dorpsrand vormt de overgang tussen de bebouwing en het landschap.

Er zijn vijf verschillende inrichtingsprincipes voor de dorpsranden. De exacte uitwerking is afhankelijk van de dorpsstructuren, in de inrichtingsplannen komt een uitgebreidere beschrijving hiervan.

1 *Struweel met diepere waterberging - wadi*

Rafelige rand, te gebruiken bij achterkanten van percelen.

2 *Haag*

Scherpe, smalle rand. Toepassen bij achter- en/of zijkanten van percelen.

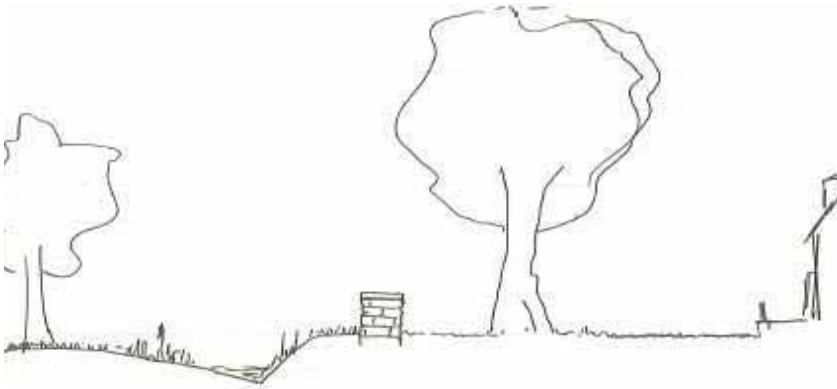
3 *Bossingel- houtsingel- houtwal*

Rafelige rand, varieert in breedte vanaf 6 meter breed. Hoog opgaande houtsingel met boomvormers toepassen bij achterzijdes. Smallere houtsingel met lagere beplanting eventueel toepassen als uitloper bij zijkanten. Dit principe passen we onder andere toe tussen Huysackers en de Zilverbaan. Waar de achterzijde bestaat uit bestaat uit een bossingel in variërende breedte, die uitloopt naar een halfgesloten gebied met bosjes, bomen, grasland en wadi's. Hier doorheen lopen wandelpaden.

4 *Bomenlaan met muur en wadi*

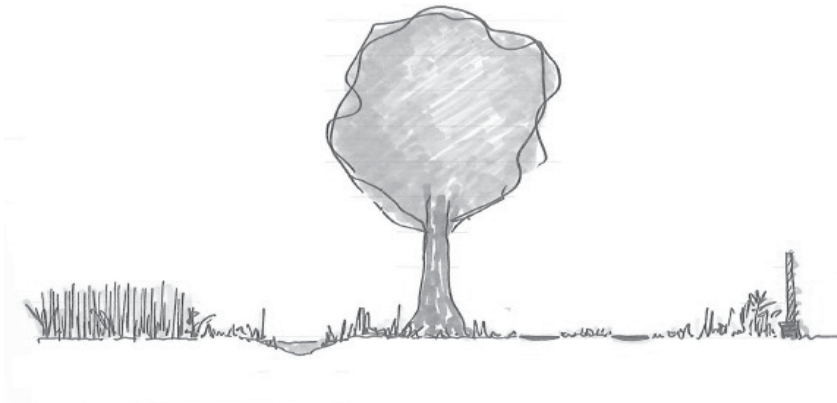
Scherpe, brede rand. Toe te passen aan de rand van Ons Acker met voor-, zij- (4), of achterzijdes (5) van percelen. Het muurtje is te gebruiken als zitmuur of tribune bij evenementen.

5 *Zandpad met bomenlaan*

Scherpe overgang tussen percelen en open landschap (akker, grasland) door (onverhard) wegkarrenspoor met bomenlaan. Ter plaatse van de bestaande cultuurhistorische wegen.

Oude wegstructuren van de Antwerpsebaan en Roskam nemen we hierbij als uitgangspunt; als natuurlijke grens tussen het dorp en het landschap. Door de cultuurhistorische landschapselementen te integreren in de kavelgrenzen krijgt de bebouwingsrand van de drie dorpen een (cultuurhistorische) identiteit.

Maatregelen voorzieningen, recreatie en kunst

- Activiteitenterrein Ons Acker

Midden tussen de toekomstige drie dorpen krijgt activiteitenterrein Ons Acker een plaats.

Het is niet alleen bestemd voor het houden van allerlei activiteiten en evenementen, maar ook het hele jaar door een mooi landschapspark, waar iedereen graag verblijft en recreëert.

Op Ons Acker kunnen op verschillende manieren grotere en kleinere activiteiten en evenementen plaatsvinden, van een klein concert tot een poppenkasttheater. Daarom is dit terrein straks geen grote, open ruimte,

maar bestaat het uit verschillende 'kamers'. Vanuit bepaalde hoeken is het wel een groot terrein, maar niet helemaal overzichtelijk, zodat het spannend blijft met verschillende hoeken en sferen. Hierdoor is het ook mogelijk om afhankelijk van de zonnestand verschillende podia op te richten.

- Ons Acker-follies

Om een extra gevoel van ruimte en openheid te creëren ligt het accent bij dit terrein op de lange zichtlijnen. Aan het einde van deze zichtlijnen kunnen bijzondere kunsttoepassingen komen, zoals follies.

- Speelplek Ons Acker

Ook bijzondere speelplekken, zoals een doolhof, kunnen hier een plek krijgen.

- Aanleg (water)natuurspeelplaats

Het is ook mogelijk om water te gebruiken in de (natuur)speelplekken tussen de dorpen. Zo leren kinderen spelenderwijs over de betekenis van water.

- Bijzondere voorzieningen (boomgaard, pompoenveld, boerderij)

In de dorpsweiden is ruimte voor voorzieningen die aansluiten bij de wensen van bewoners/ andere belanghebbende partijen en die passen bij het kleinschalige landschap en de natuurdoelstellingen. Bijvoorbeeld een boomgaard of een heemtuin.

In de kansenmatrix participatietraject in bijlage 2 staan diverse kansen beschreven. Naar de haalbaarheid van deze kansen vindt in het vervolgetraject nog onderzoek plaats.

Zilverackersboerderij

Er vindt ook nog onderzoek plaats naar de mogelijkheden om een Zilverackersboerderij te realiseren. In de kansenmatrix staan verschillende vormen van zo'n boerderij, van een echte nieuwe boerderij tot een samenwerkingsverband van agrarische ondernemers met streekproducten.

- Aanleg bijenkasten

Tijdens overleg met externe partijen kwam ook de behoefte aan locaties voor bijenkasten naar voren. Deze kunnen op diverse plaatsen in en buiten het plangebied Zilverackers een plaats krijgen. Voorbeelden: in een boomgaard tussen de dorpen of bij de molen op het Hoogeind.

- Aanleg heemtuin

Ook de aanleg van een heemtuin is wenselijk in het kader van het stimuleren van de biodiversiteit en speciaal voor de bij.

In de groenvisie voor het landschap van Zilverackers is het beheer in zones aangegeven, gebaseerd op de intensiteit van het gebruik van het gebied. Bij intensiever gebruik van een gebied, met veel voorzieningen, is ook intensiever beheer nodig. In extensievere gebieden, verder van de (activiteiten) van de bebouwing, zoals bossen en beekdal, is een meer extensief beheer mogelijk.

5.1 Kwaliteitsimpuls bossen

In de bosgebieden in Zilverackers is sprake van een hoge landschapsbeleving en vaak ook een hoge natuurwaarde. Deze paragraaf beschrijft voorstellen voor beheermaatregelen om de bossen een extra kwaliteitsimpuls te geven en daarnaast de natuurontwikkeling te behouden en versterken.

- Renovatie houtwallen

Een groot deel van de houtwallen rondom Zandoerle verkeert niet meer in goede staat. Ze hebben echter vaak wel een hoge biodiversiteit en een belangrijke waarde voor de flora en fauna in het gebied. Vanuit het oogpunt van cultuurhistorie, natuurontwikkeling en het vergroten van biodiversiteit is het gewenst om een deel van de houtwallen weer in oorspronkelijke staat te herstellen. Hierbij is het nodig om zorgvuldig te bekijken welke houtwallen hiervoor in aanmerking komen, zonder de huidige waarden aan te tasten, maar juist te versterken.

- Bosrandbeheer (mantel-zoomvegetatie)

De huidige bosranden hebben een vrij scherpe overgang naar het open landschap. Om ook de bosranden aantrekkelijker te maken voor insecten en vogels beheren we deze op een manier die ervoor zorgt dat er een mantel-zoomvegetatie ontstaat. Denk daarbij aan bomen kappen in de randen en ze deels te laten liggen.

- Omvorming van monotoon bos

In Oerlesche bossen liggen nog delen monotoon naaldbos. Om de natuurlijke potentie van deze bossen te vergroten, vormen we ze om naar gemengd bos.

Op de plek waar nu een lariksbos staat, vindt naast de omvorming van het bos de realisatie van een natuurspeelplek plaats.

- Creëren van open plekken en verjonging van het bos

Kenmerken van met name de Oerlesche en Zandoerlesche bossen zijn een variatie in structuren, door de aanwezigheid van houtwallen, open plekken en rafelige randen (doorkijkjes vanuit het bos). Om deze te behouden en versterken is het nodig bij de aanleg van nieuw bos en ook in het bestaande bos open plekken te behouden.

5.2 Tijdelijk beheer

De ontwikkeling van Zilverackers vindt in fasen plaats. Een groot deel van de gronden is ondertussen in eigendom van gemeente Veldhoven. Er is een goede oplossing voor de tijdelijke inrichting en het beheer van de gronden nodig, waar in de toekomst bebouwing komt. Het is de bedoeling dat het tijdelijk beheer zo veel mogelijk aansluit bij de doelstellingen van het omringende gebied en de eventuele inrichting en het beheer ter voorbereiding op de toekomstige plannen.

Een mogelijkheid is de gronden in pacht of in gebruik te geven aan agrariërs. Zij kunnen de gronden - op de plaatsen waar dat nodig is - alvast inzaaien met gras of maïs of er een bloemrijk grasland van maken.

De gronden in het beekdal die we (nog) niet inrichten, kunnen we (laten) omvormen naar grasland/weiland. Nu is dit gebied grotendeels met maïs bebouwd. Dit past echter niet in een beekdallandschap. Om de gronden voor te bereiden op natuurontwikkeling en zo een grotere biodiversiteit te verkrijgen, is het mogelijk om deze vooruitlopend op de definitieve inrichting deels al om te vormen naar grasland/weiland. Dit kunnen we als uitgangspunt meegeven aan agrariërs die interesse hebben om deze gronden tijdelijk in gebruik te nemen.

5.3 Toekomstig beheer

Tijdens de totstandkoming van dit landschapsplan zijn twee werksessies georganiseerd met belangengroepen op het gebied van groen, natuur en landschap. Zij leverden input voor het landschapsplan. Een van de doelstellingen is het vinden van partners, om samen het landschap van Zilverackers duurzaam in te richten en te beheren.

Bossen

Het bosbeheer voert de gemeente Veldhoven grotendeels uit. Een klein deel van het bos is in handen van particuliere eigenaren. Door hen voor te lichten over de doelstellingen met het bos, kunnen we zoeken naar win-winsituaties voor beide partijen.

Beekdal

Om de landschappelijke eenheid van het beekdal te vergroten, richten we dit grotendeels in met grasland (wei-/hooiland) met beekbegeleidende beplantingen. Door deze graslanden aaneen te sluiten en op de juiste manier af te rasteren, ontstaan mogelijkheden voor begrazing door runderen en schapen.

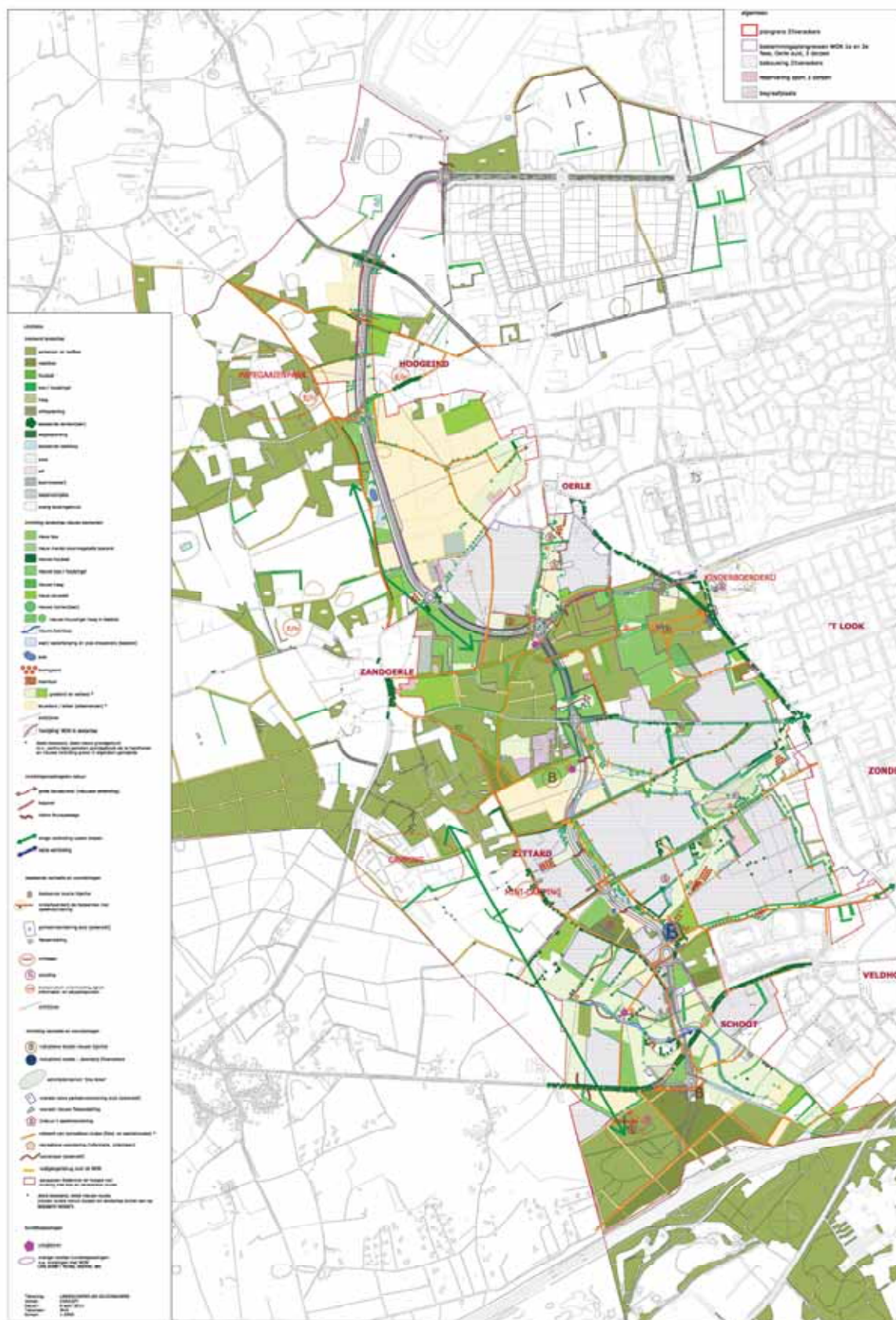
Coulissen en dorpsweiden

Vanwege het grote aantal functies (intensief gebied) verzorgt met name de gemeente het beheer van het landschap in het coulisselandschap en de dorpsweiden tussen de drie dorpen en Oerle-Zuid. Toch zijn er plekken denkbaar waar het mogelijk is om het beheer uit handen te geven, bijvoorbeeld aan verenigingen of (georganiseerde) groepen bewoners. Zoals het beheer van een boomgaard door

een wijkplatform, het beheer van een heemtuin door de bijenvereniging of het bewerken van een akker door een (historische) agrarische vereniging. Ook is het mogelijk om kleine stukjes grond in beheer te geven aan georganiseerde groepen om bijvoorbeeld een pompoenveld te maken of een schooltuin.

Daarnaast komt er een aantal maatschappelijke voorzieningen in Zilverackers, die mogelijk ook een rol in het beheer kunnen spelen. In bijlage 2 staat de kansenmatrix participatietraject, het resultaat van een tweetal werksessies met externe partijen en belangengroeperingen, met een aantal kansrijke beheermogelijkheden. Bij de uitwerking van het landschapsplan zullen we de diverse beheervormen verder onderzoeken en uitwerken.

Figuur 5.1 Kaart landschapsplan Zilverackers

Om te kunnen bepalen hoe we de inrichting en de ambities van het landschap van Zilverackers kunnen realiseren, zijn alle maatregelen vertaald naar projecten.

Om alle projecten die bij het uitvoeringsprogramma horen overzichtelijk weer te geven, zijn ze in een kaart (bijlage 5) geordend in deelgebieden A t/m F. A=coulissen, B=bossen, C=dorpsweiden, D=beekdal en E=Oeienbosch. F=overige voorzieningen, die verspreid liggen over het gebied. Hierbij maken we een onderscheid tussen de wettelijk verplichte projecten, noodzakelijke inpassingsmaatregelen en de overige projecten om het landschap van Zilverackers in te richten en de ambitie te realiseren.

De wettelijk verplichte projecten zijn: EHS-compensatie, kwaliteitsregeling en maatregelen ten behoeve van de natuur (in het kader van de flora- en faunawet). Deze maatregelen zijn vanuit juridisch/planologisch oogpunt verplicht: zonder deze investeringen is het niet mogelijk de ontwikkeling van de woningbouw en de aanleg van de nieuwe infrastructuur uit te voeren. Deze maatregelen zitten allemaal in deelgebieden A t/m D. Tevens zitten in deze deelgebieden noodzakelijke inpassingsmaatregelen.

Het landschapsplan is financieel doorgerekend. In onderstaand schema staan de globale aanlegkosten van de projecten per deelgebied.

	Totale aanlegkosten	Wettelijk verplichte of noodzakelijke inpassingsmaatregelen
Deelgebied A Coulissen	€1.722.565	€1.722.565
Deelgebied B Bossen	€3.018.103	€2.890.403
Deelgebied C Dorpsweiden	€1.142.199	€1.142.199
Deelgebied D Beekdal	€1.750.693	€1.750.693
Deelgebied E Oeienbosch	€46.650	€0
Deelgebied F Overige voorzieningen	€1.070.000	€0
Totaal	€8.750.210	€7.505.860

De kosten van de benodigde gronden worden bekeken in het kader van de herziening BOVO en zijn nog niet meegenomen. De detailuitwerking van de dekking wordt gepresenteerd bij de Begroting 2012.

Dekking

De maatregelen uit het landschapsplan zijn financieel doorgerekend. De wettelijk verplichte maatregelen én noodzakelijke inpassingsmaatregelen zijn begroot voor een bedrag van €7.505.860 (exclusief de grondkosten). Deze maatregelen maken onderdeel uit van verplichtende BOVO-investeringen (Verlengde Oersebaan, Zilverbaan en Verlengde Heerbaan) of van bouwgrondexploitaties (Drie Dorpen, Oerle Zuid en Hoogackers).

Op 31 mei 2011 heeft het college ten aanzien van de financiering besloten om kennis te nemen van de totale aanlegkosten en hiervoor taakstellend ruimte beschikbaar te stellen van maximaal 7,5 miljoen euro. Dit is gebaseerd op de uitvoeringsparagraaf van het Landschapsplan. Dit bedrag zal worden ingebracht en integraal worden afgewogen bij de begrotingsbehandeling van 2012.

Het bedrag is voldoende om de wettelijk verplichte maatregelen en noodzakelijke inpassingsmaatregelen uit te voeren (zie tabel op de vorige pagina). De overige maatregelen die geen onderdeel uitmaken van de verplichtende BOVO-investeringen of bouwgrondexploitaties zijn begroot voor een bedrag van 1,2 miljoen euro (exclusief de grondkosten). Deze maatregelen zorgen ervoor dat ook de overige ambities van Zilverackers op het gebied van recreatie, cultuurhistorie, kunst en voorzieningen waargemaakt kunnen worden.

Groen, natuur en landschap

- ◆ De ‘gebiedsvisie voor het landschap van Zilverackers’, vastgesteld door de gemeenteraad in december 2009.
- ◆ Wettelijke verplichtingen voor de projecten:
 - De EHS-compensatieverplichtingen (kwalitatief en kwantitatief).
 - Kwaliteitsregeling.
 - Maatregelen die voortkomen uit natuurwetgeving/natuurtoets aan de hand van het flora- en fauna onderzoek.
- ◆ Landschapsbeleid -, groenbeleidsplan en milieubeleidsplan o.a. :
 - versterken van biodiversiteit;
 - behoud van en geven van een kwaliteitsimpuls aan bestaand bos, houtwallen en landschapselementen;
 - opheffen en voorkomen van ecologische knelpunten (o.a. faunamaatregelen);
 - spelen in de natuur.
- ◆ Behoud en versterking landschappelijke en cultuurhistorische waarden.
- ◆ Landschappelijk inpassen Westelijke ontsluitingsroute en barrièrewerking beperken: doorlopende groenstructuren en verkeersstructuren zo veel mogelijk handhaven of herstellen, zowel richting de bestaande bebouwde kom als over de Zilverbaan richting het Kempische landschap (programma van eisen drie dorpen, Ruimtelijke Structuurvisie Veldhoven)

Stedenbouw

- ◆ Vanuit de drie dorpen groene en recreatieve verbindingen behouden of maken met het omliggende (stads)landschap (programma van eisen drie dorpen).

Juridisch

- ◆ Ontwerpverordening Ruimte en functie gebiedsvisie voor saldobenadering.
- ◆ Afstemmen van de planning en inhoud van gerelateerde projecten.
- ◆ Financiële verankering projecten.

Grondzaken

- ◆ Gronden voor EHS-compensatie zo veel mogelijk in eigendom krijgen.

Financiën

- ◆ Gedurende het planproces doorlopend kijken naar potentiële subsidievormen voor de uitwerking van het groen. Dit gebeurt tevens vanuit het Programma Zilverackers.

Beheer

- ◆ Oplossingen tijdelijk en toekomstig beheer.

Kunst, cultuur en recreatie

- ◆ Kunstplan Pastorale met handreikingen gebruiken.
- ◆ Verbindingen met bestaand Veldhoven maken.

Er moet nog een onderzoek naar recreatie in Zilverackers plaatsvinden.

|

|

|

|

|

|

BIJLAGE 5 KAART LANDSCHAPSPLAN ZILVERACKERS

met uitvoeringsprogramma